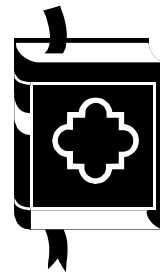

SBOR BRATRSKÉ JEDNOTY
BAPTISTŮ CHEB , LIBUŠINA 4

ZPRAVODAJ

červenec 09

SVATBA : DAVID + ADÉL

“Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali, jako já jsem miloval vás...” Janovo evangelium 13, 34

STANOVISKO PŘEKLADATELŮ BIBLE21 KE STANOVISKU ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE

Jako překladatelé Bible21 jsme neměli v úmyslu vydávat nějaká „stanoviska ke stanoviskům“. Naším úkolem bylo nabídnout veřejnosti překlad. Je výsostným právem každé skupiny lidí zaujmout k překladu postoj, jaký uznají za vhodné. Nicméně oba jsme se shodli, že na nedávno zveřejněné **Stanovisko České biskupské konference k překladu „Bible - překlad 21. století“** je vhodné nějakou reakci připravit a mít ji v záloze, kdybychom byli k reakci vyzváni.

Shodou okolností jsem byl ještě týž den požádán o reakci do tohoto časopisu. Vzhledem k osobním vztahům jsem sice uposlechl, rád bych ale předeslal cosi sám za sebe. Překladů (NBK/B21 stejně jako KMS/ČSP) jsem se účastnil především kvůli zkušenosti překládání, kterou bych jinde nezískal. Zajímá mě proces překládání. Hotový překlad pro mne poněkud ztrácí na přitažlivosti už jen tím, že je hotový. A tak zatímco Bible21 je pro většinu lidí čerstvá novinka, pro mne představuje jen jednu, již minulou etapu nekončícího procesu překládání a vykládání Bible. Proto mně poloha obhajování překladu bytostně nevyhovuje. Naopak konstruktivní kritika je pro mne jakožto překladatele velmi cenná, protože umožňuje překlad zlepšovat, což v ideálním případě by se mělo dít neustále. Mám-li však hájit dílo jakožto jeho stoupenec proti stanoviskům stoupenců něčeho jiného, pro takovou úlohu se necítím ten pravý, protože se nepovažuji za stoupence a své dílo sám vidím kriticky, nebo přinejmenším jako otevřené dalším změnám.

Pro čtenáře Getseman ale činím výjimku a pokusím se tlumočit společné stanovisko mé a Alexandra Fleka, přestože prohlášení ČBK není patrně míněno jako otevření dialogu a reagovat na ně zjevně není nutné.

Název

ČBK ve svém krátkém textu se nejprve věnuje novému názvu: „Nyní ... *převážila podle všeho marketingová hlediska, protože vztahovat se v názvu k budoucnosti je nesporně atraktivnější. Podtitul Překlad 21. století naznačuje, že by svou aktuální češtinou měl „vystačit“ třem generacím (po 30 letech). Přitom Český ekumenický překlad (dále ČEP) už po jedné generaci, vzhledem k rychle se měnícímu jazyku, zastaral. Zdá se však, že věc je prostší: toto označení zřejmě není ničím víc než reklamní upoutávkou. Zda se stane skutečností, bude možno říci teprve na konci století, ne na jeho začátku.“*

Názvy projektů jsem se nikdy příliš nezabýval. Názvy se mění; co zůstává, je podstata. U biblických překladů z názvu přechásto zbývá jen drobná zkratka za citátem. Dva projekty, v nichž jsem měl vzácnou výsadu pracovat, byly ve své podstatě velmi odlišné, a proto pro mne představovaly užitečnou kombinaci co do zkušenosti, a to bez ohledu na jejich názvy (které se ostatně během práce změnily). Mohu jen doufat, že spíše než prostřednictvím názvů se lidé budou snažit zjistit četbou, co je který překlad zač a co může nabídnout.

U překladu Bible21 byli překladatelé a realizátoři projektu vedeni myšlenkou, že Bible nepatří žádné církvi, žádné společnosti ani žádné generaci, nýbrž všem lidem. Překladatelé považují Bibli za společné dědictví židů, křesťanů všech vyznání a vůbec celé západní kultury. Původní název „Nová Bible kralická“ byl motivován snahou popsat překladatelské úsilí tak, že tvořivě, s citem pro aktuální potřeby („Nová ...“) se pokouší navázat na nejlepší tradici toho, co bylo

církvím i národu společné („... Bible kralická“). Z tohoto názvu bylo možno vytěžit mnoho pozitivních konotací a navíc výslovným přihlášením k protestantské tradici mohl být tento název pro některé čtenáře považován za výhodný i v tom, že nehrozila záměna s nějakým překladem připraveným pouze římskými katolíky. Nicméně název „Nová Bible kralická“ se v některých církevních kruzích setkával s odmítáním, a to při obdobné argumentaci, jakou ČBK užívá dnes: „marketingový tah“. Nezřídka jsem slyšel: „Nic by mi na tom překladu nevadilo, ale kvůli tomu názvu ho nemůžu přijmout.“ Bezpečně srozumitelný nebyl ani mimo církve. Název jsme tedy změnili.

Nový název tím, že výslovně nezmiňuje žádnou z křesťanských tradic, klade větší důraz na univerzalitu Bible a lépe snad vyjadřuje, že Bible má oslovovat i sekulární svět, což byla silná motivace překladatelů v průběhu celé práce. To již není slučitelné s církevním vymezováním, a proto pokud některá skupina potenciálních uživatelů cítí nutnost zdůraznit, že překlad nevzešel z jejich řad, musí tak učinit sama. Namísto toho název zmínkou o 21. století vyjadřuje potřebu nově promyšleného navázání na společné dávné i nedávné tradice. Říká jen to, že nejde o překlad 20. století; že se překladatelé snažili se starou zvěstí vykročit k nové generaci čtenářů a posluchačů. Jde přitom o překlad, který od samého počátku respektuje kontinuitu staletí. Z názvu zmizelo slovo „Nová“, které sémanticky nahrazuje číslovka. Ta lépe než slovo „nová“ vyjadřuje, že překlad vědomě vstupuje do kontinuity českého překladu, kde mnohé výborné překlady předcházely a kde mnohé, jistě ještě lepší překlady, dá-li Bůh, budou následovat. V tomto smyslu oba názvy vyjadřují totéž. Název Bible21 nemá nikterak odkazovat k budoucnosti, nýbrž k současnosti. Reflektuje to, že jde o první překlad celé Bible v tomto století, ale zejména to, že jeho smyslem je oslovit dnešní čtenáře v současné češtině. Rozhodně si nedělá ambice „vystačit“ beze změn třem generacím, nic takového představitelé projektu nikdy neřekli.

Předmluva

Následně si Stanovisko ČBK stýská, že v předmluvě k B21 se zmiňuje pouze Bible kralická a ČEP, kdežto tak „významný přínos“ jako Bible svatováclavská přechází předmluva mlčky spolu s celou řadou jiných, byť dílčích překladů.

Cílem předmluvy ale nebylo vyjmenovat všechny dosavadní (či do budoucna připravované) překlady, nýbrž pouze vyjádřit vztah B21 k těmto dvěma nejrozšířenějším překladům celé Bible, které byly a dosud jsou snadno dostupné. Naproti tomu Svatováclavská Bible je jedním z řady českých překladů, které se již staletí běžně netisknou a nepoužívají. (Je ovšem samozřejmé, že překladatelé B21 při své práci přihlíželi k celé škále českých překladů Starého i Nového zákona, ale takovou ignoranci či aroganci nám snad autoři Stanoviska nepodsouvají.)

Kanonická norma

„*Když B21 otevře katolický křesťan, zjistí, že to není celá jeho Bible,*“ píše biskupové dále. Tato připomínka je plně oprávněná a hodna starostlivých pastýřů. Pak se rozepisují o tom, že Bible21 nemůže být akceptována za římskokatolický překlad, protože nevyhovuje normě CIC 825.

Můžeme jen přát našim římskokatolickým bratřím, aby všechny jejich ediční počiny, Bible, lekcionáře apod., vždy vyhovovaly kanonickým normám. Dbát o to ale není naše starost.

Autoři překladu B21 nejsou příslušníky římskokatolické církve a cílem projektu nebylo získat její imprimatur ani konkurovat římskokatolickým překladům. Bible21 chce být obecným překladem, nikoli úzce konfesijním.

Liturgický jazyk

Proto se překladatelé také snažili odhlížet od specifik liturgického vyjadřování různých církví - což byla další výtka ČBK. Citujme aspoň větu z delší pasáže: „*Každý nový překlad musí respektovat stávající liturgickou terminologii.*“ Z našeho pohledu však lpění na liturgických tradicích by naopak bylo nežádoucí ve dvou směrech: Především by bylo nutno z různých tradic zvolit jedinou (a tím konkurovat konfesijním překladům). Za druhé: Liturgie je symbolická činnost, která ze své podstaty vyžaduje společné předporozumění celebrující komunity. Vyjadřování, které celebrující komunita rozpoznává jako typické pro vlastní liturgii, bývá však cizí lidem mimo komunitu, ba obtížně pro ně srozumitelné. V překladu by takové výrazy nebo tvary mohly působit rušivě až nesrozumitelně. To by bylo v zásadním rozporu s cílem překladu. S nevelkou nadsázkou lze snahu překladatelů vyjádřit slovy „vynést Bibli z kostelů na ulici.“

Jazyk

Na druhé straně překladatelé B21 nikde netvrdí, že jejich dílo je „*doporučeníhodné zejména pro srozumitelnost češtiny*“. Takové soudy autorům překladu rozhodně nepřísluší. Oceňují-li jazyk překladu jiní, to nás samozřejmě těší, neboť Bible si kvalitní jazyk nepochybně zaslouží. Není bez zajímavosti, že velmi pochvalně se o B21 vyjádřili i někteří katoličtí biblisté. Nechci je však nyní citovat, abych jim případně nepůsobil problémy v jejich vlastní církvi. Velmi příjemně mě také překvapila **recenze teoložky a spisovatelky Jany Šrámkové v Reflexu**. Zatímco mnozí recenzenti, neopisují-li jen z tiskových materiálů, spokojí se s letným přečtením jedné či dvou vybraných pasáží, ona si patrně dala práci a překlad opravdu prozkoumala. To jí umožnilo jej zhodnotit se silnými i slabými stránkami objektivně. Na nevelké ploše, srovnatelné se Stanoviskem ČBK, se zabývá i Stanoviskem zmiňovanou „*snahou o zrymování*“, jež podle biskupů působí nevyrovnanost a rozkolísanost textu. Jana Šrámková je v kritice konkrétnější a své soudy - podle mého mínění oprávněné - doplňuje důležitým postřehem: poetické texty jsou určeny k recitaci. Zvukové stránce překladu, a nejen v poezii, jsme opravdu věnovali pozornost, což ne všichni posuzovatelé zaznamenali.

Deuterokanonické knihy

K chybějícím deuterokanonickým knihám lze říci, že z projektu B21 nebyly vyloučeny, pouze přeřazeny do jeho druhé fáze. Tyto knihy totiž netvoří součást hebrejské bible, a proto je židé ani protestanti nepovažují za autoritativní. Ostatně ani uvnitř římskokatolické církve nebyl postoj k těmto knihám v historii vždy jednotný. Kromě toho je známo, že kralický i ekumenický překlad jsou k dispozici jak ve verzi s těmito knihami, tak také (častěji) bez nich. Zařazením deuterokanonických knih do první fáze projektu, z jehož názvu vypadla zmínka o Bibli kralické, by se zvýšilo nebezpečí záměny tohoto překladu za nějaký římskokatolický projekt, a to si nepřeje ani realizační tým a jistě ani římskokatolická administrace. Proto **projekt B21 zatím jen veřejně deklaroval**, že do budoucna s vydáním těchto knih počítá.

Poznámky

Pastýřskou starostlivost odrážejí také formulace, že „*v současné době do značné míry chybí u čtenářů Bible obecně předpoklady k jejímu pochopení*“ a že čtenáři „*některá [místa] vnímají značně zkreslenou optikou své subjektivity,*“ proto tedy je nutné Bibli vydávat pouze s výkladovými poznámkami odpovídajícími římskokatolické církevní tradici. Tým Bible21 raději předpokládá, že biskupové hovoří za komunitu jim svěřenou. Cílovou skupinou překladu B21 je naproti tomu obecná česká veřejnost, která povětšinou Kodexu kanonického práva potažmo římskokatolické jurisdikci nepodléhá. Ostatně církve, nejenom římskokatolická, mají za úkol v české veřejnosti zvěstovat evangelium. K tomu od počátku náležel i výklad písem Starého i Nového zákona s důrazem na to, jak tato Písma vypovídají o Mesiášovi. Překladaři B21 chtěli podnítit veřejnost, aby více četla Bibli, a zároveň předpokládají, že církve budou dbát o tento svůj hlavní úkol. Během práce na překladu jsme samozřejmě psali poznámky, mnohdy obsažné. Ale ty sloužily jen ke komunikaci mezi překladaři. Podle našeho mínění je pro veřejnost důležitější živý hlas církve než naše vlastní komentáře, a tedy ani domácí římskokatolická církev o svou příležitost nepřichází.

Byl shledán jako člověk

V tomto kontextu vyznívá dosti zvláště jediná výtku ke konkrétnímu místu, k interpretaci Filipským 2,7. „*Věta přeložená jako »ocitl se v těle jako člověk«*“ je prý „*nepřesná, protože ve skutečnosti chce vyjádřit, jak Krista viděli jeho současníci, tedy »byl shledán jako člověk«*.“ Připomeňme tedy, co křesťané od raných dob vyznávají: že Ježíš „*přišel v těle*“, tedy že byl skutečný člověk, nikoli že se takto pouze „*jevil*“ svým současníkům. I rané církevní koncily se vůči takovému názoru bránily a označily jej za herezi (docketismus). Snaha zdaleka se této herezi vyhnout je u některých překladů až očividná. Kupříkladu mezi současnými anglickými překlady nalézáme i formulace jako „*having become human*“ (The Message), „*he was living as a man*“ (New Century Version). Podobně i současné španělské překlady, např. Reina Valera aj., „*hallandose en la condición de hombre*“ (hallarse je opět spíše bytí než jevení se) a tak bychom mohli pokračovat. Lingvisticky vzato, řecký pasivní aorist „*euretheis*“ doslovně odpovídá českému „*být nalezen*“, idiomatically má však standardně význam „*ocitnout se*“. Teologicky důležitá pro tuto pasáž je gradace od 7c po 7d: Byl jako lidé, ba více: byl člověk. Byť ne hříšný, jako jiní lidé (pl.), přece však plně člověk (sg.). Písmo nezůstává u otázky, jak se Kristus jevil současníkům (7c), ale pokračuje výpovědí o formě Kristova bytí (7d). Toto místo dokládá, že docketismus nemá pravdu, a to se překladaři snažili zachovat bez toho, aby se uchýlili k poznámkám, které moderní čtenář těžce snáší asi všude na světě. Typickému českému čtenáři se navíc vybaví forbína Wericha s Horníčkem a žádoucí účinek poznámky je ten tam.

Nemariánská Marie

Werich je česká kulturní tradice obecná. Neradno ji sice ignorovat, ale pro Bibli je samozřejmě důležitější tradice vyjadřování křesťanského. ČBK argumentuje, že „*česká křesťanská tradice, kterou respektuje i ČEP, vybradila jméno Ježíšovy matky formu Maria, a ne Marie, aby se tak podtrhlo její výjimečné postavení v dějinách spásy.*“ Otevřeme-li si však kralický překlad, zjistíme, že používá tvar „*Maria*“ i pro Mojžíšovu a Áronovu sestru Miriam, dále pro Marii Magdalénu a pro další nositelky tohoto jména (např. pro Marii Kleofášovu a Marii Josefovou), jistě proto, že jde o tvar běžný ve staré češtině. Výjimečné postavení Ježíšovy matky tedy nezbytně nesouvisí s formou české podoby jejího jména. Naproti tomu jiné, modernější české překlady (např. Žilka, Slovo

na cestu, Český studijní překlad) používají tvar „Marie“. B21 tedy rozhodně nijak nevybočuje z „české křesťanské tradice“. Zmíněný ČEP je v tomto ohledu naopak spíše konfesijně motivovanou výjimkou. Katolické překlady Nového zákona (Sýkora/Hejčl, Škrabal, Col, Petru) využívají archaického tvaru k zesílení dojmu náboženské úcty. To je jen konkrétní projev obecné tendence považovat zastaralou formu jazyka za „vhodnější“ pro posvátné texty. Skalní zastánci tohoto přesvědčení nebo pocitu však nové překlady obvykle nevytvářejí, nejvýš upravují staré. Typičtí překladatelé Bible se naproti tomu rekrutují z řad těch, kdo jsou přesvědčeni, že nová generace potřebuje slyšet Boží slovo vlastním jazykem, důvěrně srozumitelným. K takto přesvědčeným lidem se řadíme i my, a proto užívat archaizující prostředky ke zvýšení „náboženského“ efektu nepovažujeme za součást své standardní metody.

Reklama

Autorům Stanoviska zřejmě připadala propagace B21 jako nedůstojná reklamní kampaň. Nic konkrétního však nezmiňují. Nadační fond NBK ani vydavatelství Biblion ovšem žádnou reklamní kampaň k vydání Bible21 nepořádá. Pouze 1. 4. 2009 proběhla standardní tisková konference, 9. 4. 2009 pak slavnostní představení překladu v Betlémské kapli, kde z něj úryvky předčítali Josef Somr a další čeští herci. Novému překladu tam v modlitbě požehnal předseda Ekumenické rady církví ThDr. Pavel Černý, o žádný marketing nešlo. K této akci přispěla Česká televize tím, že zdarma uvedla klip, ve kterém herec Jan Potměšil zve diváky ke čtení Bible. Pokud je nám známo, k žádnému porušení úcty k Bibli tím nedošlo; naopak česká veřejnost tak měla možnost ozřejmit si např. pravý význam Velikonoc. Na druhé straně táž televize uvedla ve zprávách i negativní stanovisko ČBK, takže co do pozitivní i negativní publicity lze prezentaci B21 mít za vyrovnanou.

Legere potest

Nicméně *Stanovisko České biskupské konference k překladu „Bible - překlad 21. století“* přece jen končí pozitivně: „*Katolickým křesťanům není čtení a studium jiných překladů zapovězeno.*“ To vítáme a přejeme všem římskokatolickým křesťanům, kteří si otevrou Bibli21, mnoho Božího požehnání a užitku z konfrontace různých biblických překladů.

O MODERNÍM ČESKÉM BIBLICKÉM PŘEKLADU **JOSEF BARTOŇ**

Dostane-li dnes běžný Čech otázku, jaký zná český biblický překlad, téměř každý si vzpomene na Bibli kralickou, věřící křesťané a snad i někteří mladší lidé mimo církve také na tzv. ekumenickou bibli (Český ekumenický překlad), lečteří katolíci si případně uvědomí, že při bohoslužbách se čte ještě z jiného překladu, tzv. liturgického (neboli Bognerova). Jedna kompletní bible ze 16. století a dva překlady moderní není tak málo. Ve skutečnosti však u nás má čtení bible v srozumitelném jazyce zakotvení mnohem hlubší a co do starobylosti překladatelské tradice i počtu a rozmanitosti překladů stojí Čechy a Morava v celoevropském měřítku právem na jednom z nejčestnějších míst. Než tedy přikročíme k samotnému hlavnímu

tématu, modernímu překladu bible do češtiny, považuji za velmi užitečné – či spíše za téměř nezbytné – alespoň letmo proběhnout dějinami biblického překládání v našem národě od jeho počátku. Jenom tak je možné získat představu o východiscích, z nichž vyšel podivuhodný fenomén označovaný jako česká biblická překladatelská tradice, a o rámci, v němž vznikají moderní – i nejnovější – biblické překlady

Staroslověnská bible a bible staročeské

Vcelku známou skutečností je, že první rozsáhlé úryvky bible srozumitelné našim předkům byly napsány ve staroslověně (spisovném jazyce, který byl založen na dialektu makedonské Soluně a který se jen velmi málo lišil od jiných tehdejších mluvených slovanských dialektů), že je přinesli na Moravu v 9. století věrozvěsti Konstantin a Metoděj a že oni a jejich žáci také brzy dopřeložili chybějící texty, aby tak vznikla kompletní slovanská bible. Mnohem méně však se ví, že už velmi brzy po násilném vymýcení slovanské vzdělanosti (na přelomu 11./12. stol.; od té doby se římskokatolická „hlaholská“ liturgie a čtení Písma v církevní slovanštině pěstuje z katolických zemí už jenom v Chorvatsku, v Čechách pak jen epizodicky ve 14./15. stol. v pražských Emauzích) se u nás začíná překládat přímo do lidového jazyka – staročestiny. Kolem roku 1360 je pak už hotový překlad celé bible, čímž Češi získávají mezi moderními evropskými národy čestnou bronzovou medaili – starší kompletní překlady (z 13. stol.) měli jen Italové a Francouzi (Němci a Angličané je dokončili brzy po Čechách, přičemž za zmínku stojí, že německý překlad vznikl na českém území). Také v žebříčku biblických prvotisků v živých jazycích se čeština drží na samé špičce: český prvotisk kompletní bible (tzv. Bible pražská 1488) byl předstížen jen tisky v němčině (1466), italštině (1471) a katalánštině (1478). Zbývá dodat, že do konce 15. století vznikly celkem čtyři překladové typy, tzv. **čtyři redakce staročeské bible**, které máme doložené v řadě rukopisů a tisků.

Tisky 16.–18. stol. a katolické bible 19. stol.

Četné další české biblické tisky v 16. a 17. století (ty se již z hlediska vývoje jazyka nepočítají za staročeské, éra staročestiny se ohraničuje zhruba letopočtem 1500) jsou také výmluvnými svědky o mimořádné oblibě četby Písma u nás. Z těch starších měly největší význam Bible benátská (1506) a řada biblických tisků Jiřího Melantricha (1549–1577 vyšlo v této tiskárně pět celých biblí a čtyři Nové zákony). Vrcholným okamžikem českého překladatelského úsilí pak bylo vydání bratrské **Bible kralické** (poprvé 1579–1594). Třicetiletá válka a násilná rekatolizace u nás sice zastavily čilý protestantský překladatelský ruch, neznamenaly však konec již tradičního českého písmáctví: v protestantském exilu vycházejí české bible, které se pak ilegálně šíří nejen mezi tajné nekatolíky v českých zemích, ale i do vrstev katolických. Misijní rekatolizační úsilí českých jezuitů se ale také neomezilo na začerňování či opravování několika „závadných“ míst ve starších nekatolických edicích či v zabavování edic nových, ale vyústilo do vydání impozantní **Bible svatováclavské** (poprvé ji vydalo Dědictví svatováclavské ve třech svazcích: 1677 Nový zákon, 1712 a 1715 Starý zákon), která v mnohém navazuje na starší bible – od staročeských přes Benátskou a melantrišky až po

Kralickou. Na Svatováclavskou bibli pak poměrně úzce navázalo několik katolických biblí (či Nových zákonů) vydaných během 18. a 19. století. Nejrozšířenější byly bible vycházející pod záštitou pražské arcibiskupské konzistoře, z nichž poslední a nejvýznamnější je známá jako **Bible svatojanská** (vyšla v Dědictví svatojanském 1888–1889). V 19. století se objevilo také několik zajímavých samostatnějších počinů, např. bohatě komentovaný **Nový zákon Františka Sušila** (1864–1872; překlad obsahuje velmi rozsáhlé a obsahově pozoruhodné komentáře) se v mnoha ohledech odpoutává od dosavadní české biblické překladatelské tradice a vnáší do překladu nové nebo nezvyklé lexikální i stylistické prvky (např. *synagoga*, *jídárna* = *jídelní místnost*, *osep* = *dávka stravy*, *s prázdnem* = *s prázdnou*).

Moderní české biblické překlady

Po roce 1900 neustává snaha českých překladatelů nově tlumočit biblický text. Na katolické straně vydává profesor pražské teologie **Jan Ladislav Sýkora** svůj **Nový zákon** (evangelia 1909, apoštolář 1914), který se dá považovat za první v pravém slova smyslu moderní český překlad: došlo zde totiž ke zlomové modernizaci jazyka a k výraznému vymezení vůči předchozí linii „svatováclavsko-svatojanské“. Tomuto textu sice někteří konzervativnější oponenti (např. z okruhu Josefa Floriana) vytýkali přílišnou civilnost a „malou důstojnost“, nicméně velmi rychle si získal oblibu českých katolických věřících. Dosvědčuje to množství dalších vydání, ale hlavně zařazení tohoto textu do celku velké Bible české neboli tzv. **Podlahovy bible**, nazvané podle hlavního redaktora Antonína Podlahy (vycházela 1917–1925; tato bible byla pak reprintována ještě v r. 1985 v USA pro potřeby českých krajanů a emigrantů – jsou to ony známé dva svazky vázané v bílých deskách, dovážené často do Československa v době pozdního komunismu). Starý zákon v této prestižní bibli, která rychle nahradila zastaralou Bibli svatojanskou, pochází z pera jiného význačného biblisty, olomouckého profesora **Jana Hejčla**. Sýkorův Nový zákon byl posléze revidován a přepracován právě J. Hejčlem (první vyd. 1933/1934, naposledy vyšel ještě 1947) a na tuto revizi těsně navázal se svým překladem Rudolf Col (1. vyd. 1947, pak 1961 a 1970). Tak se vytvořila první návazná řada katolických novozákonních překladů, **Sýkora-Sýkora/Hejčl-Col**. Druhou, mladší řadu zakládá dominikán Pavel Škrabal se svým Novým zákonem vydaným poprvé r. 1948 (jde o první moderní český katolický Nový zákon, který se otevřeně hlásí k řeckému textu jako ke své jediné předloze). Škrabalova verze v sobě zajímavým způsobem spojuje inklinaci k doslovnosti s užíváním moderních českých jazykových prostředků. Jeho text si bere k revizi a posléze za základ svého vlastního překladu Škrabalův přítel dominikán **Ondřej Petruš**, politický emigrant působící převážně v Římě (nejprve vyšla Škrabalova evangelia v menší revizi Ondřeje Petruše 1951 a apoštolář Petruš 1954/1955, potom celý Nový zákon Petruš 1969). Nové zákony O. Petruš v několika vydáních (v Římě a ve Vídni) pak sehrály významnou roli pro české křesťany v 70. a 80. letech, když byly ilegálně, ale poměrně masově dováženy do komunistického Československa. Na nápaditý, svěží a poměrně volný překlad O. Petruš úzce navázal ve vlasti **Václav Bogner**, jehož text (mimočodem o něco „opatrnější“ než uvolněný text O. Petruš) byl posléze v 70. letech (po definitivním zavedení češtiny do celé liturgie) převzat do katolických lekcionářů. První vydání Bognerova

Nového zákona jako kompletu se objevilo roku 1989. Tím byla završena druhá návazná řada katolických novozákonních překladů, **Škrabal-Škrabal/Petrů-Petrů-Bogner**.

Pro katolické prostředí je třeba připomenout ještě svébytný starozákonní překlad **Josefa Hegera** (1955–1958), pro nějž jsou na první pohled typické semitizující podoby vlastních jmen (např. *Jisrael, Moše, Ješajah*). Hegerův text a Colův Nový zákon z r. 1961 byly neformálně chápány jako celek bible (není to výslovně proklamováno, ale je to vidět na vnější grafické a technické úpravě obou Zákonů). Další závažnou skutečností je, že ne zcela kompletní překlad textů Starého zákona vypracovaný předčasně zesnulým **Václavem Bognerem** (a jeho spolupracovníky) v současné době dopracovává a reviduje skupina katolických překladatelů a připravuje k postupnému kompletnímu vydání jakožto **Český katolický překlad** (jako první svazek už vyšel Pentateuch r. 2006). Zajímavým projektem vzešlým z okruhu blízkého dominikánům je tzv. **Jeruzalémská bible**, která po částech vychází od začátku 90. let a letos by již měla být kompletována (hlavní předlohou je text francouzské bible vytvořené dominikánskou Jeruzalémskou biblickou školou, ale přihlíží se k originálním hebrejským a řeckým textům; důraz je kladen na vyvětlující komentáře přejímané z francouzského originálu).

Mezi protestanty byla po většinu 20. století stále hlavním textem k soukromé četbě i bohoslužbě znovu a znovu vydávaná Bible kralická ve verzi z r. 1613 (s ojedinělými pokusy o mírnou revizi, jako byla např. úprava Jana Karafiáta), ale přece se objevil zcela nový překlad **Nového zákona** z ruky profesora pražské evangelické fakulty **Františka Žilky** (1. vyd. 1933 a pak ještě šestkrát, naposledy 1970), který nakonec došel větší uživatelské obliby spíš v liberálněji orientované církvi československé. Žilkův Nový zákon ovšem znamenal po starším počínu Sýkorově další velmi významný, ba zlomový krok v modernizaci jazyka české bible, především ve slovosledu, lexiku a frazeologii, a hmatatelně ovlivnil všechny časově následující katolické překlady 20. století i překlad ekumenický.

Z česko-bratrské církve evangelické vzešla na začátku 60. let nejmohutnější biblická překladatelská iniciativa 20. století, **Český ekumenický překlad**, jehož „otci“ byli renomovaní biblisté **Josef Bohumil Souček** a **Miloš Bič** a na němž se posléze podílela řada odborníků (biblistů a filologů) z různých církví, nevyjímajíc církev katolickou. Nový zákon v této verzi vyšel poprvé v r. 1973 (evangelia) a 1978 (apoštolář), celá bible pak byla dokončena v r. 1979, a od té doby se realizovalo mnoho dalších vydání. Tento překlad je v současné době ze všech českých biblí bezkonkurenčně nejrozšířenější.

Od osmdesátých let, hlavně pak po pádu komunistického režimu 1989, se objevilo ještě několik menších překladatelských projektů, vzešlých především z kruhů evangelikálně laděných. Jsou to na jedné straně dosti doslovné „studijní“ překlady **Nová smlouva** (1. vyd. 1994) a **Stará smlouva** (vychází postupně; komplet by měl vyjít letos) nebo velmi málo známý novozákonní překlad Čecha žijícího na Slovensku **Miloše Pavlíka** (1995). K opačnému pólu na ose „doslovnost–volnost“ se blíží výrazně jazykově „hladší“, čtivý překlad **Nová bible kralická** (Nový zákon vyšel poprvé 1998), který byl nedávno prezentován (u příležitosti vydání kompletní bible na jaře 2009) pod novým označením **Bible 21. století**. Překladatelsky velmi volný je novozákonní text **Slovo na cestu**, který místy překračuje hranici skutečné

parafráze (Nový zákon, 1. vyd. 1989; jedno z vydání je sešitová komentovaná edice s názvem **Průvodce životem**, která zahrnuje Nový i Starý zákon).

Spíše stranou „veřejného“ zájmu a zájmu většiny křesťanských společenství stojí biblické překlady Svědků Jehovových pořizované z anglické předlohy (arcit' s přihlédnutím k originálům), v osmdesátých letech šířené v samizdatu (pod jménem Řecká Písma a Hebrejská Písma), od 90. let pak v několika knižních verzích s označením **Překlad nového světa**. Asi zcela na okraji je jazykově raritní a místy dost problematický (hlavně pro značné množství novotvarů a kalků podle řečtiny a angličtiny) novozákonní překlad s názvem **Nový kovenant** (2000) z pera Čechoaustralana Johna Podmolika, zakladatele a kazatele olomoucké evangelikální skupiny Cesta Panujícího.

Alespoň za zmínku stojí také „sekulární“, „nenáboženský“ starozákonní překlad nazvaný prostě Písmo (1947–1951) od Vladimíra Šrámka (známého mj. volným přebásněním Homérovy Odysseie), pořízený za úzké spolupráce s Vladimírem Kajdošem (tvůrcem „pracovního překladu“ ze semitského originálu), nebo český židovský překlad Tóry – Knih Mojžíšových (1932–1950) z ruky rabínů **Isidora Hirsche** a **Gustava Sichera**.

V uvedeném přehledu moderních českých překladů jsme se soustředili především na publikované celky Nového a Starého zákona. Vedle toho vznikla ještě celá řada překladů jednotlivých biblických knih – ty však na takto malém prostoru nelze prezentovat. Z toho, co zde pojednáno bylo, je v každém případě už na první pohled zjevné, že bohatá tradice českého biblického překládání v moderní době nijak neslábne, naopak, stále přináší nové a zajímavé výsledky.

PhDr. Josef Bartoň, Th.D. je vyučující katedry biblických věd na Katolické teologické fakultě UK v Praze a vědecký pracovník Centra biblických studií při Akademii věd ČR.

Odborná literatura o českých biblích

Kdo se chce dovědět něco víc k českým biblickým překladům, může sáhnout po některé z následujících publikací:

- Jan Merell, *Bible v českých zemích od nejstarších dob do současnosti*. Praha: Česká katolická charita, 1956. [Přehledová kniha; soustřeďuje se především na starší období; překladům 19. a 20. století je věnováno jen 6 stránek.]
- Jindřich Mánek, *Bible v českých zemích*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1975. [Skriptum – studijní text Husovy československé bohoslovecké fakulty v Praze. Přehledová kniha; soustřeďuje se především na starší období; překladům 19. a 20. století je věnováno jen 7 stránek.]
- František Verner, *Bibliografie českých překladů celé bible i jejich částí*. Praha: Česká katolická charita, 1987.

[Podrobná bibliografie rukopisů i tisků české bible od nejstarších dob do r. 1987.]

- Vladimír Kyas, *Česká bible v dějinách národního písemnictví*. Praha: Vyšehrad, 1997. [Vědecká monografie; podrobně rozebírá problematiku českých biblických překladů staršího období, tj. od prvopočátků až po Svatováclavskou bibli včetně.]
- Josef Bartoň, *Moderní český novozákonní překlad. Nové zákony dvacátého století před Českým ekumenickým překladem*. Praha: Česká biblická společnost, 2009. [Vědecká monografie; podrobně rozebírá problematiku českých novozákonních překladů od r. 1900 do počátků prací na Českém ekumenickém překladu.]

PÍSMO, ČI CÍRKEVNÍ ÚŘADY?

„Každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování. Proto je řečeno: ‚Vystoupil vzhůru, zjail nepřátele, dal dary lidem.‘ Co jiného znamená ‚vystoupil‘, než že předtím sestoupil dolů na zem? Ten, který sestoupil, je tedy tentýž, který také vystoupil nade všechna nebesa, aby naplnil všechno, co jest. A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, aby své vyvolené dokonale připravil ke dílu služby – ke budování Kristova těla, až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmítáni a unášeni závanem kdejakého učení – lidskou falší, chytráctvím

a lstivým sváděním ke bludu. Buďme pravdiví v lásce, ať ve všem dorůstáme v Krista. On je hlava, 1 z něho roste celé tělo, pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími, a buduje se v lásce podle toho, jak je každé části dáno.“

ÚVOD

O duchovních úřadech se v církvích nikdy nepochybovalo. Pastýři konají svoji roli pod nejrůznějšími tituly nepřetržitě od apoštolských dob. Církev má dodnes taktéž své učitele, kteří působí v nejrůznějších církevních institucích, dětskou besídkou počínaje a univerzitou konče. Církev má i své evangelisty, ať už na úrovni sborové, mezisborové, či působící na mezinárodní úrovni. Trochu větší kontroverze nastávají s úřadem proroků. Všechny církve sice respektují proroky Nového Zákona a v historii církve tu a tam na někom rozpoznají prorocké povolání, spolehlivým měřítkem se v tomto případě obvykle stává až historie. Jako poslední a ze současného pohledu nejkontroverznější bych zmínil úřad apoštola.

Ve své většině se církve shodují, že pokud Bible mluví o apoštolech, mluví o těch, kteří chodili s Ježíšem nebo těch, kteří žili v době života Dvanácti a jimž se Ježíš po svém vzkříšení zjevil. Pokud se někdo prohlásil za apoštola Ježíše Krista v době poapoštolské, nebyl obvykle shledán ortodoxním. Přesto církve ve své většině uznávají, že apoštolská služba pokračuje dodnes a někteří jsou přesvědčeni, že i dnes se objevují lidé, kteří věří, že si je Bůh oddělil a povolal k apoštolské službě, o jejíž náplň se vedou spory.

Tito lidé nejsou církví voleni, ale jsou vyvoleni ke službě Bohem a církve je musí rozpoznat, uznat a potvrdit. Bůh obvykle nepovolává schopné, ale uschopňuje povolání. Podstatný je zde cíl služby, nikoliv úřad jako takový. Tímto cílem je jednota všech svatých v Duchu svatém, jejich vyzbrojení, duchovní dospělost a ochrana před nepravými úřady apoštolů a proroků, o kterých Bible mluví stejně tak otevřeně.

Každá exegeze by měla odrážet problémy své doby a ty pak konfrontovat s biblickými texty a s jinými konkordantními místy Písma svatého. Považuji proto za užitečné nahlédnout na samotný text, od kterého se současné diskuse odvíjejí a zároveň pak přihlédnout i k výkladům teologů, byť tito mohou zastávat odlišná stanoviska. Dobrým vodítkem nám může být i prezentace pohledu historické církve, která zde čelila novým výzvám a procházela proměnami času.

1. KULTURNĚ HISTORICKÝ KONTEXT

Ačkoliv ne všichni teologové se shodují v tom, komu byl list Efezským určen resp. které skupiny křesťanů se explicitně týkal, je dobré podívat se na místopis z hlediska historie a kultury. Efez bylo antické výstavné město v oblasti Malé Asie, dnešního Turecka, které v době misijních cest apoštola Pavla mělo 300 000 obyvatel. Později se stalo hlavním městem této provincie. K jeho založení došlo někdy mezi lety 1500 až 1000 př. n. l. iónskými přistěhovalci. Sloužilo jako přístav, centrum vzdělanosti a kultury, a jeho rozvoj byl úzce spojen s obchodem a rybolovem. Město pro své bohatství a možnost výdělků přilákalo i některé Židy, kteří se zde usídlili a založili synagogy. Obyvatelé však byli převážně původu řeckého.

Podle staré legendy sem apoštol Jan přivedl matku Pána Ježíše Krista Marii, aby zde v klidu prožila své stáří a zde také zemřela. Více než dvouletým působením na cestě z Korintu zde

svou misií ukončil i apoštol Pavel a prostřednictvím spolupracovníků odtud založil i několik okolních církevních obcí, např. obec Kolosy. Údajně dalším mužem Písma je lékař Lukáš, jehož hrob je k vidění hned nedaleko vstupní brány do efezské archeologické lokality. Pavlovi spolupracovníci Trofim a Tychikus pravděpodobně rovněž pocházeli z Efezu a část svého života zde působil Timoteus a Priscila s Akvilou.

Je třeba zdůraznit i náboženské pozadí města, které hrálo významnou úlohu a je zmíněno i v Bibli. V 6. století př. n. l. dal zde lýdský král Croesus vystavět chrám bohyně Artemis a jeho rozloha čtyřikrát předčila Panteón v Aténách. Chrám byl stavěn více než sto let a dnes je považován za jeden z divů světa. Artemis byla bohyně mnoha prsou (multimamma) a její obraz byl považován za seslaný samotným Jupiterem (Sk 19,35). Z biblického textu se rovněž můžeme dozvědět, že zlaté napodobeniny tohoto chrámu sloužily ke kultickým úkonům a mnoho řemeslníků si založilo svoji živnost právě na jejich výrobě. Zvěst o evangeliu je natolik znepokojila, že se kvůli možné ztrátě zisku rozhodli evangelisty zlividovat (Sk 19,24–27).

Efez nebyl jen místem pohanského kultu, který svého času respektoval celý svět (Sk 19,27), ale rovněž městem, které se stalo střediskem okultních nauk antického světa. Byla zde jedna z největších antických knihoven tzv. Celsova knihovna (110 př. n. l.), z které se dochovaly jen trosky a která obsahovala 12 tisíc svitků. Tyto svitky jsou patrně zmíněny i ve Sk 19,19 a obsahovaly zařikávání, čarování a magické formule. Nesmiřitelnost křesťanské zvěsti s tímto učením můžeme vidět v tom, že křesťanští konvertité tyto velmi drahé svitky veřejně pálili.

Efez tak byl z jedné strany baštou pohanství, mravní zhýralosti, luxusu a blahobytu, na druhé straně se stal významným sídlem křesťanství a misijním centrem mnoha evangelistů. Kromě těchto zde však působila i převážná část bludařů, kteří jsou v Písmu, resp. pastorálních epistolách, výslovně jmenováni. Patří sem synové Scévy, Hymeneos, Alexandr a Fygellus. Je proto logické, že téma duchovního střetu s helénismem v Efezu resp. v užším slova smyslu s duchovním vlivem, který je evangeliu cizí, se promítá nejen v narativní, ale i v doktrinální části nejen listu Efezským, ale i v některých dalších knihách Nového Zákona. Poselství listu je proto věnováno i zdokonalení církve k tomu, aby se stala rezistentní vůči vlivům cizích nauk. Má dorůst k dospělosti, k čemuž jsou jí dány dary v podobě úradů apoštolů, proroků, evangelistů, pastýřů a učitelů.

2. BIBLICKÝ KONTEXT

Dopis Efezským, jak vyplývá i z jeho obsahu, je připisován apoštolu Pavlovi. Byl napsán podle dochované tradice okolo roku 63 ve vězení v Římě, ale vedou se i spory o tom, zda nebyl napsán na jiném místě Pavlova vězení, například v Cesarei. Někteří autoři jej pokládají za dopis některého z Pavlových žáků. Pod názvem „Laodikejským“ jej do svého kánonu zařazuje i Markion.

Podle Fazekáše je centrálním poselstvím listu eklesiologie. Většina autorů si všímá, že list obsahuje mnoho hymnů a shodných prvků, jako list Koloským. Efezský sbor se ale objevuje

v Bibli vícekrát, a to ve Skutcích (Sk 19,10 a 20,31), v 1. epistoletě Korintským (1K 15,32 a 16,8), v 1. Timoteovi (1,3), v 2. Timoteovi (1,18 a 4,12) a v knize Zjevení (2,1,7). Opakujícím se tématem těchto míst je výskyt falešných učitelů z řad apokryfů místního sboru, výskyt falešného učení a příchod falešných apoštolů. Pavel rovněž mluví o zápasu se šelmami v Efezu (1K 15,32), který mnozí vidí spíše jako duchovní boj, než konstatování boje se zvířaty. Není divu, že zde Pavel dává velký důraz na popis duchovních úřadů, jejich kvalifikaci, možnost rozpoznání, a zdůrazňuje znaky křesťanské opravdovosti s akcentem duchovního boje.

3. TEXT A JEHO VÝKLAD

3.1 Kristus, který vystoupil a sestoupil

Z úvodního verše se dozvídáme, že nikdo z nás, doslova „každý z nás“ – ἐκάστῳ ἡμῶν, nejsme ukráceni o milost, která je nám dána podle míry Kristova obdarování. Toto obdarování je striktně určeno Kristem, podle jeho míry – κατὰ τὸ μέτρον. Je zde položen důraz na to, že obdarování je dáno Pánem, který zvítězil a vstoupil na nebesa, doslova na výšiny – Ἀναβὰς εἰς ὕψος. S sebou vedl ty, kdo byli v zajetí. Zajal zajaté – ἡχμαλῶτευσεν αἰχμαλωσίαν, tedy vysvobodil ty, kdo byli zajatí a zároveň dal dary lidem. Vystoupil na výšinu a vysvobodil zajatce a mnohé lidi přijal darem (Ekum.), resp. vzal dary pro lidi (Kral.).

3.2 Dal dary lidem

Z kontextu můžeme usuzovat, že tito zajatci, kteří byli Kristem vysvobozeni, jsou zároveň dary, kterými Kristus obdarovává svůj lid: obdaroval lidi – ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. Pro slovo dar je zde použito substantivum δόμα, které má svůj původ v budování stavby. Řecký text nám tedy již zde naznačuje, že dary, které oslavený Kristus dává lidem, jsou ve své podstatě k budování. Ne všichni teologové jsou ovšem jednotní v tom, zda tito „zajatí“ jsou zároveň těmito dary.

Někteří se domnívají, že mezi zajatce patří „smrt“ a „nemoc“, které byly podle tohoto výkladu poraženy na kříži a nyní jsou demonstrativně vedeny jako zajatci. Dalším z rozšířených výkladů je tvrzení, že těmito vězni jsou satan a jeho démoni, kteří byli Kristem poraženi při jeho sestoupení do pekel a nyní jsou triumfálně vedeni Kristem před nebeským Otcem. Tvrdí se zde, že jde o analogii triumfálního průvodu, který se konal při návratech Izraelských králů z bitev a kde byli vedeni jako kořist právě zajatí vězni.

Za povšimnutí ovšem stojí, že pokud Bible mluví o triumfálním průvodu, pak těmi, kteří jsou v něm voděni, jsou věřící, které Kristus vydobyl svojí krví, nikoliv démonické mocnosti v čele se satanem (2 K 2,4). Navíc zde Pavel odkazuje na Žalm 68,19, kde se uvádí: „Vystoupil jsi na výšinu, ty, kdo byli v zajetí, jsi vedl, mnohé z lidí přijals darem.“ (Ekum.). Ačkoliv Pavel píše parafrázi, z celého kontextu lze usuzovat, že jde o lidi získané pro Hospodina, z nichž se někteří stávají dary.

Rovněž ohledně lokality těchto zajatců se vedou spory. Zatímco někteří zde vidí pouze obraz Kristova vítězství, jiní zde spatřují popis událostí, kde Kristus vyvádí duše spravedlivých z lůna Abrahamova do ráje. Tato exegeze vychází z Lukášova evangelia, kde Kristus mluví o spravedlivých svatých., kteří jsou shromážděni na jednom místě a od nespravedlivých je odděluje propast (L 16,23–24). Tato představa navazuje již na pozdní judaismus.

V Babylónském Talmudu se uvádí, že místo, které Abraham vykoupil pro hrob Sáry, se stává předobrazem místa věčného odpočinutí. Jsou zde jak ti, kteří jsou vykoupení, i ti, kteří vykoupení nejsou. Na tomto základě pak někteří usuzují, že Kristus vyvedl duše z šeolu do ráje, nebo-li z lůna Abrahamova do nebes. V Talmudu se o tom píše: „Ti, kteří propadli šeolu, opět vstoupí do ráje.“

3.3 Kristovo sestoupení

Kristovo vystoupení je však podmíněno jeho dřívějším sestoupením do dolních, spodních, nejzazších částí země – κατέβη εἰς τὰ κατώτερα [μέρη] τῆς γῆς. Opakuje se zde biblická pravda, že Kristus byl vyvýšen pro své ponížení. Text zdůrazňuje, že toto ponížení, sestoupení, je příčinou i jeho pozdějšího vystoupení resp. vyvýšení. V Kristu je to sám bojující Hospodin, který sestupuje k lidem v podobě Krista, a je pak vyvýšen. Zároveň vysvobozuje svůj lid, z nichž některé dává svému lidu darem k budování církve. Identita toho, kdo sestoupil, je stejná jako toho, kdo vystoupil – ὁ καταβάς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβάς. Doslova ten „sestupující“ je tím „vystupujícím“. To proto, aby se vše naplnilo – ἵνα πληρωσῆ τὰ πάντα – co bylo předpovězeno v Písmu a co zároveň bylo nutné k završení díla spásy.

Katolictí teologové zde věří, že zde zmíněné „sestoupení“ do nejzazších částí země znamená sestup až do samotných pekel a nalézají zde paralelu se zvěstováním evangelia mrtvým, kteří kdysi neuposlechli za doby Noe.(1 Pe 3,19–20). Podobně to chápou i někteří představitelé charismatického hnutí, kteří zde dokonce vidí zápas Kristova ducha se satanem, kde došlo k jeho porážce. Jiní, jako například McConnell, naopak tento koncept odmítají jako nebiblický s tím, že veškeré vítězství bylo vybojováno na kříži a že Syn vydává svého ducha do rukou Otce. Kohlbrüg ve výkladu Heidelberského katechismu je přesvědčen, že jde o obraz, a že to byl Duch Kristův, který v době Noe kázal lidem před potopou. Z biblického aspektu se dá argumentovat také tím, že porážka satana neproběhla v pekle – jak uvádí například Nikodémovo evangelium, a stejně i někteří dnešní teologové, zastávající tezi o zajatcích z řad zlých andělů – ale již na kříži (Kol 2,14–15).

3.4 Úřady v církvi

V dalším textu se dozvídáme, že těmito dary, které Kristus dává církvi, jsou ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους: apoštolové, proroci, pastýři a učitelé. Dodnes se vedou spory o to, zda řecká spojka καὶ mezi pastýři a učiteli znamená to, že tito pastýři jsou zároveň učiteli, nicméně podstatné je, že text zde diferencuje úlohu služby a Písmo učitele jmenuje i jako samostatný úřad bez explicitního uvedení pastýřského úřadu (Sk 13,1).

Tyto dary mají vystrojit církev do postavy Kristovy a je proto zajímavé porovnat, že Kristus v sobě zahrnoval toto patero služebností. Byl apoštolem (Žd 3,1–2), prorokem (Sk 3,22), pastýřem (J 10,16), učitelem (Mt 23,10) a evangelistou (L 4,18). Z tohoto pohledu můžeme vidět Ježíše jako toho, kdo má mandát k podrobení si plné poslušnosti Božího lidu. V dnešní době jsou tyto úřady rovnoměrně rozděleny do Kristova těla, nikdo nezastává všechny (1K 12,29) a proto můžeme říci, že až celá církev tvoří tělo Kristovo (Ef 4,4). Těžko bychom proto mohli jakoukoliv církevní autoritu srovnat s autoritou Krista.

Než přistoupíme ke krátkému popisu jednotlivých úřadů, bude dobré zmínit, že ne všichni jsou jednotní v názoru v jaké formě a zda tyto úřady přerývají do současné doby. Filipi souhrnně uvádí, že panuje mezi církvemi shoda v tom, že úřad apoštolů pominul s apoštolskou církví, zatímco ostatní úřady existují i v dnešní době. K této shodě však zdaleka nedochází v takové míře, jak by se na první pohled mohlo zdát. Například North mluví o tom, že pominula doba jak apoštolů, tak proroků. Naproti tomu Wagner, jehož vliv je na současné evangeliální hnutí enormní, je přesvědčen nejen o tom, že v současné době existuje „patero služebností“, ale že církev dokonce stojí na základu současných apoštolů a proroků.

Proti tomuto pojetí ovšem protestují některé církve, které za apoštolský základ považují Písmo a úřad současných apoštolů jako základ odmítají. Katolické a ortodoxní stanovisko zde tradičně jako nástupce apoštolů chápou v apoštolské sukcesi vysvěcené biskupy, přičemž ortodoxní teolog Hopko chápe dnešní misionáře jako apoštoly neboť latinské „mitto“, vysílat, je ve Vulgátě synonymem pro řecké „apostello“ – posílat, od kterého je odvozeno i slovo apoštol.

Pokud bychom v této věci chtěli vyslovit kategoričtější úsudek, je dobré podívat se do bližšího biblického kontextu. Ve veši 2,20 se mluví o tom, že Řekové byli „postaveni na základ“. Z řecké gramatiky je podstatné použití participia aoristu pasiva slova ἐποικοδομῆω, které ukazuje na minulou událost. Efezští již „byli postaveni“ na θεμελίω, což lze přeložit jako základní princip nebo počáteční základ pravdy. Tento základ je spojen s existencí apoštolů a proroků. Ten je z nich utvořen: ποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ.

Pavel píše o něčem, co již existuje, co je již vytvořené. Základ byl již položen. Stejného slova θεμελίω Pavel používá v epištole s Korintským s tím, že nemůže být položen „jiný základ“ θεμελίον γὰρ ἄλλον než ten, který je již položen (1 K 3,10–11). Tímto základem je Kristus a Pavel sám je zde tím apoštolem, který svým učením tento základ pokládá. Stejně jako v listu Efezským roste ze základu stavba, chrám, který tvoří křesťani, podle listu Korintským vytváří příbytek Boží. Lze tedy přitakat těm, kteří vidí apoštolský základ jako minulou událost, ke které již došlo.

Pokud se podíváme na samotné povolání těchto novozákonních úřadů, můžeme si všimnout určité diference. Tu se snaží zohlednit například Bruce nebo Ulonska, kteří v tomto smyslu mluví o darech ve formě lidí, kteří byli povoláni až po Kristově vzkříšení a vyvýšení, o kterém zde Pavel explicitně mluví. Zároveň však tyto dary existovaly již před vzkříšením. Můžeme si

proto položit otázku, zda apoštolé z Ef 4,11 jsou ze skupiny Dvanácti nebo pouze ze skupiny apoštolů po vzkříšení, či z obou skupin. Z kontextu a podstaty je ovšem důležité, že zjevení o spoludědictví Židů i pohanů, které bylo dle Ef 3,5 zjeveno apoštolům a prorokům, se týkalo jak Dvanácti, tak třeba Pavla nebo Barnabáše. To znamená tehdejších apoštolů a proroků, kteří toto tajemství rozpoznali, resp. bylo jim Duchem zjeveno: Pohaní jsou naroubováni na Izrael a mají podíl na jeho zaslíbeních. To je i poselstvím Nového Zákona a tvoří základ naší víry.

3. 5 Kristova plnost

Jak už bylo naznačeno výše, dary mají sloužit k vybavení, zdokonalení *καταρτισμῶν* svatých za účelem díla – činů služby – *ἔργων διακονίας*. Služba darů má směřovat až dokud všichni nedospějí, nepřijdou do jednoty víry a poznání Syna Božího – *εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ*. Tato míra poznání je vyjádřena mírou – *εἰς μέτρον* – plnosti Krista a církev tak má být jejich prostřednictvím uvedena do jeho mužné zralosti. Vyučení a dozrání má církev chránit, aby už nikdy nebyla dětinská a zmítána vlnami způsobenými větrem učení – *ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας*.

A zde se opět setkáme s rozdílným přístupem jednotlivých konfesí. Zatímco klasická reformovaná teologie zde chápe konkrétní církev v čase, která může do této podoby dospět, někteří dnešní teologové vidí „dospělost“ církve jako eschatologickou událost. Jinými slovy spor se vede o to, zda této dospělosti již někdy v minulosti církev mohla dosáhnout nebo zda nás tato dokonalost čeká až v budoucnu. Asi nejmarkantnější stranou, která mezi protestanty mluví o možnosti dosažení dokonalosti již „tady a nyní“, zejména na individuální úrovni, jsou metodisté resp. wesleyáni.

Ačkoliv Wesley nezastával dokonalost v pohledu na církev, ale v pohledu na jednotlivého křesťana, můžeme i v jeho teologii vidět tento přesah, když toužil po obecnství dokonalých. Naproti tomu klasická luterská a kalvínská reformace vidí dokonalost spíše v pohledu na ospravedlnění z víry, kdy je člověk, ospravedlněný Kristovou obětí, před Bohem dokonalý. Wesleyáni, aby vysvětlili své pojetí dokonalosti, zde proto rozlišují „poziční dokonalost“ (positional perfection), kterou člověk získá skrze Kristovo ospravedlnění a „vtisknutou dokonalost“ (imparatational perfection), kterou křesťan získává skrze posvěcení.

Stoupenci „eschatologické dokonalosti“ jsou na základě dalších míst v Písmu (např. Sk 3,21) přesvědčeni, že v budoucnu církev dospěje do plné postavy Krista právě tím, že Duch svatý obnoví všechny biblické úřady na čele s apoštoly. Wagner učí, že reformace ještě není zdaleka u konce neboť začala ospravedlněním z víry v 16. století, pokračovala učením o posvěcení v 18. století a učením o křtu v Duchu svatém ve 20. století a nyní vyvrcholí obnovou úřadu pěti služebností. Tak se církev sjednotí, dospěje do plné postavy Krista a zahájí celosvětové probuzení v němž bude církev – dorostlá do podoby Krista – pást železnou berlou všechny národy. Navíc tato církev získá slávu a poznání, které přesahuje dobu apoštolů a současní apoštolé budou činit divy mnohem větší, než apoštolé první církve.

3.6 Odolnost vůči herezi

Pokud ovšem citujeme verše o dosažení plného poznání a plné jednotě, pak musíme rovněž nahlédnout, co tuto jednotu a poznání tvoří. Pisatel to vysvětluje těsně před těmito verši. Je to „Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden je Pán, jedna víra, jeden, křest a jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.“ (Ekum. Ef 4, 5–6). Toto poznání tedy tvoří základ jednoty a nikde se neuvádí, že by nějaké jiné, dokonalejší poznání mělo být dosaženo až v budoucnu. Také základ jednoty je již položen, je to jednota Ducha ve svazku pokoje (Ef 4,3), nikoliv jednota organizační nebo instituční.

Pokračujeme-li dále v textu, pak můžeme nahlédnout, v čem konkrétně se má jednota dospělosti církve projevit. Je to odolávání vlnám nejrůznějších herezí. Z textu dále vyplývá, že tyto vlny, rozpoutané větrem učení, mají původ ve falešnosti a vychytralosti lidí – ἐν τῇ κωβείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ a v jejich účelovém a vědomém jednání, které vede k oklamávání věřících. Doslova jde o falešné, lstivé metody svádění – μεθοδείαν τῆς πλάνης.

Služebnosti dané Kristem po jeho vyvýšení proto mají dar služby k tomu, aby vyučily a zároveň imunizovaly církve před bludy způsobenými cílenou lidskou falešností. Řecký text už volbou svých slov zdůrazňuje, že tyto úřady jsou darem Krista církvi a sám Kristus byl darem Boha lidstvu, což projevil svým ponížením. Jeho vyvýšení se tak manifestuje dary, které mají vést k vyvýšení Krista skrze vystrojení jeho církve. V tomto krátkém textu můžeme v kontextu celé epištoly vidět, že je to Kristus, kdo svým sestoupením se za církve vydává, vyvýšením ji ospravedlňuje a skrze své vysvobození a povolání úřadů ji zároveň zabezpečuje.

V poslední knize Nového Zákona, Zjevení, je uvedeno celkem sedm sborů – církví, které jsou prorocky varovány i povzbuzovány. Podle mnohých vykladačů můžeme tyto církve vidět jednak historicky, ale i s přesahem do budoucnosti. Všechny církve zde mají schopnost rozpoznávat bludy díky apoštolskému učení a vždy se tomu tak v historii dělo. Cesta k obnově je zde v pokání, nikoliv ve vybudování správné struktury. Církve se má držet toho, co již obdržela (Zj 2,25), nikoliv hledat nové poznání. Každý křesťan má schopnost rozumět Písmu a křesťané v Beroji, kteří byli zcela na začátku své víry, jsou Lukášem chváleni za to, že zkoumali učení, které jim Pavel zvěstoval (Sk 17,11).

Jedinečná a nezastupitelná úloha apoštolů a zřejmě i proroků, spočívala ve vytvoření apoštolského učení, které máme dochováno v Písmu, které se stalo normou víry reformovaných církví. To ovšem podle mne nikterak nevylučuje autentickou službu církevních úřadů v historické i současné církvi, pokud se ho tyto budou držet.

4. ZÁVĚR

Na základě biblického textu a s přihlédnutím k výkladům z nejrůznějšího konfesního spektra jsem přesvědčen, že úřady přetrvávají v církvi dodnes. Věřím, že jak evangelisté, učitelé i proroci, pokud bude Duch svatý v církvi, byli, jsou a budou povolávání neustále. Jejich cílem,

stejně jako tomu bylo kdysi, bude budování církve a předávání nezkrácené zvěsti evangelia. V pohledu na úřad současných apoštolů nejsem zcela hotov s jejich definicí. Na jedné straně věřím, že jejich služba byla v tom položit základ, který byl shledán ve formě Písma. Nevěřím proto, že by jejich poznání mohlo být překonáno. I u nich samotných je vidět, že o některých pohledech diskutovali.

Na druhé straně chápu, že apoštolské poslání v církvi pokračuje dodnes a chápu, že i dnes si Bůh povolává své služebníky, kteří zakládají sbory a v mnohém přesahují službu běžných evangelistů. Nevěřím ale, že by tito služebníci vytvářeli základ a apoštolské učení. Zřejmě nikdy do našich teologických systémů nenapasujeme rozmanitost Božího Slova, nicméně neopakovatelnost Dvanácti, jejich povolání Kristem a apoštolské podmínky formulované Petrem, můžeme rozeznat i v knize Zjevení, kde tvoří právě základ stavby: „A hradby města byly postaveny na Dvanácti základech a na nich bylo Dvanáct jmen Dvanácti apoštolů Beránkových“ (Ekum.)(Zj 21,14).

Důležité je vidět smysl celé perikopy, a to je zralá víra v Duchu svatém, která spojuje všechny, kdo obdrželi Ducha svatého. Tato víra má vést k zachování jednoty Ducha v pokoji a viditelně se projevuje křtem. Duchovní úřady mají církve vystrojit k tomu, aby tuto víru a naději zachovala tváří v tvář mnoha herezím, které vanou tělem Kristovým a tuto jednotu narušují. Jednotlivé úřady se proto musejí vzájemně respektovat, přijímat v jejich rozmanitosti, protože hlavou těla je Kristus, se kterým jsou jednotliví údové těla spojeni, nikoliv tyto úřady samotné. Úřady zde nejsou ani prostředníky tohoto vztahu a církve nezastupuje úlohu Krista. Úřady jsou pouhými služebníky, kteří mají jednotu zachovat, nikoliv vytvořit.

JDEME S NIMI KAMKOLI

Podplukovník Mgr. Jan Kozler, duchovní Církve československé husitské naší církve, je přes dva roky hlavním kaplanem Armády České republiky. Český zápas s ním hovořil o současném stavu armádní duchovní služby, která loni oslavila 10. výročí své existence. Funkce vojenského kaplana za tu dobu procházela řadou změn, například co se týče délky služby nebo kariérního postupu. Požadavky, které má armáda na početní stav vojenských kaplanů, nejsou v současné době naplňovány; hlásí se málo duchovních a církve jich také málo nabízejí. Pplk. Kozler v rozhovoru objasnil, jak se farář může stát vojenským kaplanem a co jeho pozice obnáší.

*** Co musí udělat duchovní, který se chce stát vojenským kaplanem?**

Máte na ně nějaké speciální požadavky?

Máme konkrétní požadavky, co musí dělat. V první řadě musí být ochotný.

Za druhé musí splnit čtrnáct jasně daných kritérií, aby z mého pohledu –

nebo z pohledu duchovní služby armády – byl v pozici kandidáta a my začneme zařizovat, aby nastoupil na vojnu. Moje situace je asi taková: hledáme v církvích kandidáta a ony řeknou - jistě, máme úplně skvělého kandidáta! Apak se člověk dozví, že to je farář, kterému je přes šedesát a třeba je nemocný.

*** Stává se, že se někdo sám přihlásí, že by chtěl kaplana dělat?**

Ano. Je to nejčastěji kombinace dvou postupů: polovinu tvoří lidé, kteří se přihlásí sami, a druhou polovinu někdo "udá" – že je to člověk, který by teoreticky mohl mít předpoklady.

*** V kritériích se objevuje položka "vhodný psychologický profil". Na tom asi vypadne dost uchazečů.**

Kaplan musí projít tím, čím prochází každý voják. Atohle je jakoby nástavba. To znamená, že bod o zdravotních záležitostech kopíruje požadavky vojenské rekrutace, ale psychologický profil je trochu něco jiného. Skrze konkrétní odborníky a jejich poznatky chci mít povědomí o tom, jaký psychologický profil dotyčný člověk má. Potenciální kaplan tedy dělá dva psychotesty. Samozřejmě, když neprojde mým, tak už se nedostane k tomu čistě vojenskému. Může se stát, že tím mým projde, a pak neprojde vojenským, který je přímý. Vojáci zkoumají, jestli má voják pozdní reakce, je unáhlený; věci na pomezí psychologie a biologie, reflexy. Ten můj test je zaměřený spíš na předpoklady; ne zkoumání vhodný-nevhodný, opravdu takový profil. Zkoumám, jestli člověk má určité výchozí předpoklady pro práci s lidmi, jestli je impulzivní a

tak dále.

Tohle je můj test. Mám tady škálu od jedné do deseti. Neslouží k tomu, abych já řekl ano-ne, ale abych měl k dispozici určité podklady pro řízení toho kaplana, abych věděl, s kým mám tu čest. Například u tohoto muže vidíte, že emoční stabilita je docela silná, takže vím, že se na něj může zařvat a že bude v pohodě.

*** Mohla by se kaplanem stát i žena?**

Určitě.

*** Apřihlásila se už nějaká?**

Ne. Respektive... jedna žena z Českobratrské církve evangelické mě oslovila, že o tom uvažuje. Že by nechtěla nastoupit teď, určitě ne třeba v příštích třech nebo pěti letech. A nastoupila by za podmínek, že by byla výhradně nemocniční kaplankou ve vojenské nemocnici.

*** Takže by nevyjížděla na mise.**

Na to já jsem jí řekl - my to bereme tak, že máme nějaká základní pravidla. Chápu, že jako žena chtěla mít určité podmínky, čemuž rozumím; ale zase to nemůžu akceptovat ve chvíli, kdy vztah k vojákům budujeme primárně na tom, že děláme všechno, co oni. Jdeme s nimi všude, kam jdou oni. Když bychom u jednoho z nás museli slevit, i z racionálních a přijatelných důvodů, naše základní krédo by se rozměňovalo.

*** Nerozumím tomu, proč se ta dotyčná hlásí jako vojenská kaplanka, když chce pracovat jenom v nemocnici. Vždyť to by se dalo jistě zařídit jinak.**

Ano, to byl jenom takový záchvěv, už je to rok nebo dva... Že by přišla žena duchovní a řekla - jdu do toho, chci to

dělat - tak to se nestalo. Nebo že by se církve ozvala s tím, že má pro nás vhodnou ženu. Na druhou stranu, všechny nekatolické církve se ptají tak jako vy. A velmi jim na tom záleží, což je pochopitelné, protože v některých církvích, jako například v naší církvi, je počet žen farářek padesátiprocentní. Naprosto to chápou, nejen ze zdravé touhy prezentovat ty ženy i v takovýchto pozicích, ale i jako prokázání, že jsou schopny naplnit potřeby duchovní služby.

Já říkám ano, je to naprosto přijatelné.

Ale poukazuji na dvě věci: nárok na ženu kaplanku v této pozici bude daleko vyšší než na muže kaplana, její situace bude komplikovanější a těžší.

Protože armádu tvoří z 85 % muži.

Poměrně často jsou to mladí muži, kteří nemají partnerské vztahy a kteří ty vztahy hledají. A jestliže se v tomto prostředí ocitne žena, která těm vojákům poskytuje to, co má vojenský kaplan přinášet primárně - má pro ty lidi vždycky dostatek času, má o ně zájem, má vždycky energii a náladu si povídat o jejich věcech - tak toto je vždy pro vojáky zpráva, že je má někdo rád. Když to udělá žena, která má svoje ženské kouzlo, myslím, že reakcí těch vojáků bude určitý postoj budovat vztah na základě lásky. Žena tomu bude čelit, proč ne, ale jde o to, aby ji to nestálo moc sil, čelit dnes a denně.

Druhý moment je, že zde musí dojít k jakési otevřené dohodě mezi Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí. V tom smyslu, zda ČBK je ochotna akceptovat, že i ŘKC reprezentuje duchovní-žena. Je

naprosto unikátní záležitostí, že se v záležitostech vojenských kaplanů ERC a ČBK dohodly, že budou jako jedno tělo, jeden subjekt. Každý vojenský kaplan není jenom za sebe a za svou církev, ale je za jedenáct církví v ERC a za Římskokatolickou církev. Takže já jsem tedy duchovním Římskokatolické církve a naopak římskokatoličtí kaplani jsou v určitých situacích představiteli třeba i evangelické církve. Žena by se do této roviny dostala, jde o to, jestli pro ŘKC je to přijatelné.

*** Vy jste s nimi o tom tedy ještě nemluvil.**

Ne. Tohle musí zařídit hlavně ERC, to není moje úloha. Já jsem výkonný prvek ERC a ČBK. Člověk, kterého oni vyslali do armády. Jednání musí oni udělat mezi sebou, od toho já tu nejsem. Můžu je k tomu vyzvat, ale nejsem v této věci hybatelem.

Letos chci dát podněty k tomu, aby jednání proběhlo nebo aby ho aspoň někdo inicioval. Měla by to udělat ERC, protože ta ženy v kaplanských pozicích chce.

*** Duchovní může vykonávat funkci vojenského kaplana po čtyři roky.**

Proč tomu tak je?

Služba vojenského kaplana se odehrává ve čtyřletých blocích. A těchto čtyřletých bloků může být více za sebou, ale maximálně tři. Maximální délka služby je tedy dvanáct let.

Jde o vzestupnou formu služby. Kaplan první čtyři roky začne na nejnižší úrovni, v těch nejmenších organizačních prvcích armády. A pak, pokud chce zůstat další čtyři roky, musí být schopen a ochoten přijmout službu na vyšší úrovni. Na konci těchto dalších

čtyř let – tedy v součtu po osmi letech – pokud chce sloužit dál, musí počítat s tím, že bude zařazen ještě o další patro výš. Není to jenom o ochotě a o schopnosti; duchovní služba má organizační potřebu kaplana nechat umístit do nějakých vyšších pater, do velitelské úrovně. Těch míst zase není tolik, aby každý kaplan, který nastoupí, mohl po těch osmi letech sloužit i na tom nejvyšším postu. Nejvyšší patro je v podstatě pět míst.

Ptala se: Petra Štěpánová

VÁCLAV JANČA: PROROCTVÍ - DOMÉNA EXOTŮ?

“V příštím desetiletí nastanou ve světě hospodářské potíže, přírodní katastrofy a na mnoha místech pronásledování křesťanů. Bůh ale zároveň vylije svého Ducha probuzení na mnoho církví a budou se dít veliké zázraky. V ČR budou Boží děti vydávat svědectví vysoce postaveným činitelům a Bůh je strategicky rozmístí na mnoha vlivných místech...”

Takové samosplnitelné proroctví opravdu není těžké vymyslet a náš svět se jimi jen hemží. Kdysi jsem četl rozsáhlý článek jednoho kazatele s deseti proroctvími pro nadcházející léta. Moc se od mého vymyšleného citátu nelišil. Když jsem ho dočetl, došlo mi, že je téměř nemožné, aby se nenaplnil. Šlo buď o samozřejmosti jasně z Božího slova, nebo o statisticky tak pravděpodobné předpovědi – ten člověk by musel mít opravdu velikou smůlu, aby se mu nenaplnily. Někdy si říkám, že je škoda, že se dnes falešní proroci nekamenují. Myslím, že by jich dost ubylo.

Ale nemám se čemu divit. V Bibli je jasně prorokováno, že to tak na světě bude vypadat – že v církvi vedle sebe poroste obilí i plevel, že si lidé budou hledat učitele podle toho, co se jim líbí, apod. Před několika lety jsem četl dopis, který dostal můj kamarád od velmi známého kazatele. Bylo v něm napsáno přibližně toto: “Milý xxx (jméno doplněno počítačem a modrým inkoustem jakoby rukou připsány “osobní” poznámky), minulý rok jsi mi poslal yyy (částka opět z počítače). Jak víš, nedávno jsem prorokoval, že nastanou ekonomické potíže. Už jsou tady a Bůh mi ukázal, že když mi pošleš dvojnásobek, tedy zzz (znovu počítač), ochrání tě před třetím jezdcem Apokalypsy. Tyto finance jsou určeny na tajný projekt v Izraeli, takže ti

nemohu sdělit podrobnosti..." Větší hovadinu už bych snad nevymyslel. Nevěřicně jsem se kamaráda zeptal, jestli to bere vážně. Později jsem se dozvěděl, že ty peníze opravdu poslal.

Takových historek mám bohužel (Bohu opravdu žel) mnoho. V církevní literatuře se to podobnými exoty hemží, televizní vysílání na křesťanských kanálech vypadá často jako vystřížená z nějaké parodie Monty Pythonů.

Člověk se až ptá, jak může Kristova církev ještě pořád být svatá a bez poskvrny, když se v ní dějí takové příšernosti. Pak si ale uvědomím jedno. Ať je na světě šarlatánů sebevíc a ať dělají křesťanům sebevětší ostudu, v "obyčejných" shromážděních, kde nikdo nevybírá vstupné a nikdo si neříká "prorok ten a ten," se za sebe sourozenci v Kristu modlí, vzájemně si radí, v lásce se napomínají, poslouchají Boží slovo – a to všechno v onom prorockém Duchu, kterého by si mnozí mediálně slavní kazatelé rádi přivlastnili. Nenechejme se špatnými příklady odradit, nesnažme se je ani vymýtit, a raději podle nejlepšího svědomí naslouchejme Božímu hlasu ve svém osobním životě. Dar proroctví je skutečný.

Václav Janča, Nové začátky Praha

IROVÉ VYNESLI NA SVĚTLO HRŮZY *Z KATOLICKÝCH ŠKOL*

Temná kapitola v dějinách Irsku i tamní katolické církve míří na světlo.

Dublin - Pedofilní skandál katolické církve v Irsku měl na tamní veřejný život stejný dopad jako ten ve Spojených státech.

V roce 1994 kvůli němu padla vláda, o pět let později se tehdejší premiér Bertie Ahern omluvil za to, že stát desítky let přivíral oči nad tím, jak byly děti v církví vedených vzdělávacích a výchovných institucích ponižovány a zneužívány.

Pravý rozsah celého skandálu se však Irsko dozví teprve dnes, po devítiletém zkoumání vládní "Komise pro vyšetřování zneužívání dětí", které bylo mařeno dalšími vládními obstrukcemi a církevními žalobami. Dosud vláda podle agentury AP každé z 12 tisíců obětí vyplatila téměř 65 tisíc eur odškodného.

Podle zprávy byly školy "založeny na tuhé disciplíně za pomoci tvrdých tělesných trestů a strachu z těchto trestů". Zpráva píše, že nešlo o "chyby jednotlivců", ale o "systematicky tvrdý režim".

"Nepřiměřeně tvrdé tresty vyvolávaly strach, který školní autority považovaly za zásadní pro udržení pořádku," píše se tu.

Ustavení komise, která pracuje od roku 2000, nařídil tehdejší premiér Bertie Ahern.

Nepravosti na 2575 stranách

Takzvané průmyslové školy byly v Irsku zavedeny v roce 1868 s tím, že se mají starat o "zanedbané, osiřelé a opuštěné děti". Správou škol byla pověřena katolická církev a státní instituce byly ke zvěstem o týrání, k němuž tam mělo docházet, dlouho netečné.

Celkem průmyslovými školami podle odhadů do pozdních osmdesátých let, kdy byly uzavřeny, prošlo 35 tisíc dětí.

Přes dva tisíce z těch, kteří zde byli týráni a zneužíváni představenými i svými vrstevníky, komise vyslechla a na jejich výpovědích založila dlouho očekávanou 2575stránkovou zprávu, která dokumentuje zjištěné nepravosti od třicátých let dvacátého století.

Děti zde byly pravidelně ponižovány, bity a sexuálně zneužívány. Když se to snažily oznámit církevním představeným, byly označeny za lháře a celá záležitost zametena pod koberec.

Zpráva obviňuje církevní hodnostáře z toho, že podporovali tvrdé rituální tresty a kryli pedofily.

Dublinský koordinátor organizace ISOCA sdružující bývalé oběti sexuálního zneužívání mladistvých John Kelly vyzval papeže Benedikta XVI., aby ustavil zvláštní soud, který bude věc šetřit na půdě katolické církve.

Ztráta víry, zničený život

"Nemám absolutně žádnou víru v katolickou církev. Jsem křesťan, ale nejsem katolík. Zanechal jsem své katolické vyznání u bran průmyslové školy," řekl BBC usedlý šedesátník Tom Hayes, který svým zjevem jen vzdáleně splňuje představu o oběti sexuálního zneužívání a fyzického týrání.

"Bylo běžné, že vás během noci probudili lidé, kteří s vámi měli sexuální styk," říká o starších chlapcích, kteří jej zneužívali. "Když jste informovali křesťanské představené, byli jste zbiti a bylo vám vyhrožováno stejnými lidmi - dohlážiteli a lidmi, kteří tyto věci páchali."

Kromě sirotků a opuštěných dětí se do průmyslových škol dostávali ve velkém množství také záškoláci, děti neprovdaných matek nebo drobní zlodějíčci. Ačkoliv už tyto instituce neposkytovaly od dvanáctého roku dítěte formální vzdělání, chlapci a dívky tu zůstávali i nadále a museli bez nároku na odměnu pracovat.

Podle Christine Buckleyové, jedné z prvních obětí, které na počátku devadesátých let prolomily mlčení, musely dívky v padesátých letech v jejím dublinském sirotčinci denně vyrobit šedesát růženců, jinak jim hrozilo ponižování a bití.

"Nemohl jsem se stýkat s lidmi, věřit lidem, začít jakýkoliv vztah s druhým pohlavím," říká šedesátník a starý mládenec Thomas Wall. "Zcela mě to zničilo, myslím, že na celý život. Jsem o tom přesvědčen."

JOHANN DAVID STARCK POLOŽIL ZÁKLADY SOKOLOVSKÉ UHELNÉ

Kraslický podnikatel Johann David Starck začínal jako drobný výrobce textilu. Na přelomu 18. a 19. století se ale zaměřil na chemický a důlní průmysl a stal se nejvýznamnějším podnikatelem západních Čech. Mimo jiné položil i základy dnešní Sokolovské uhelné.

Kaznějovská chemička na počátku 20. století.

Umělý ultramarín, šmolka či orientální modř, to je jen několik názvů pro v minulosti hojně vyráběný pigment. Jde o sloučeninu vzniklou žíháním směsi síry s kaolinem, sodou, uhelným práškem a křemenem. Vyrobená byla náhodou jako zbytek při přípravě sody a roku 1814 ji poprvé popsal chemik Louis Nicolas Vauquelin.

Sláva nového barviva se rychle šířila a brzy jej vyráběla řada firem po celé Evropě. V Čechách vznikla první továrna na ultramarín roku 1841 v Trmicích, ve velkém jej ale začal produkovat teprve západočeský podnik Johanna Davida Starcka, který patřil k největším chemickým koncernům v monarchii.

Velkovýroba olea

Johann David Starck se narodil roku 1770 v Kraslicích na Sokolovsku v rodině vinopalníka Josefa Karla Starcka. Ten později začal i s výrobou mušelínu (jemné bavlněné tkaniny), do které roku 1792 zapojil všech pět synů. Nejstarší Johann David se však záhy osamostatnil a po deseti letech pro něj pracovalo již 800 domácích tkalců. Zisky z prodeje jeho otci umožnily zaměřit se na náročnější chemickou výrobu, která se brzy stala jeho hlavní doménou. Roku 1793 si v nedaleké Stříbrné pronajal zpustlou mosaznou huť, kterou přebudoval na výrobu olea (dýmavé kyseliny sírové) s deseti galejnými pecemi. Aby si zajistil dostatečný zdroj paliva, koupil roku 1804 také hnědohelný důl ve Svatavě u Sokolova, při kterém vznikla nová

průmyslová lokalita Davidov s dalším hnědouhelným dolem a oleovou hutí založenou roku 1808.

Počátkem 19. století měl již Johann David Starck tolik peněz, že mohl začít skupovat podíly v dolech a chemických podnicích po celém Sokolovsku. Roku 1802 získal minerální závod v Hromnicích u Břas, roku 1815 se stal majitelem továrny v Dolní Lipnici a o rok později také jediným vlastníkem chemičky ve Starém Sedle u Lokte, kam z Kraslic přenesl sídlo firmy.

Od roku 1822 vlastnil kamenouhelný důl v Kaznějově na Plzeňsku a roku 1830 přikoupil ještě hnědouhelný důl v Dolním Rychnově, ve kterém postupně instaloval čtyři parní kotle. Kromě toho provozoval i výrobu kamence v Mírově u Chomutova, důl na vitriolovou břidlici v Litém u Manětína a od roku 1840 také kamencárnu v Habartově u Sokolova, která byla největším podnikem svého druhu v Čechách.

Lidumil von Starck

Od 30. let 19. století rozšířil Starck působnost i na Plzeňsko, kde opět podnikal v hornictví, výrobě olea i barviv. Úspěšný byl také proto, že nezanedbával dělníky, což v té době u mnoha podnikatelů nebylo obvyklé. Veden křesťanskou vírou začal roku 1830 stavět dělnické byty ve Svatavě, a kolonie, dokončená po deseti letech, dostala na jeho počest jméno „Davidova“. Další domy pro zaměstnance pak vyrostly ještě v Dolním Rychnově a Královském Poříčí.

Roku 1837 se úspěšný podnikatel dočkal i významného osobního ocenění, když ho císař povýšil do šlechtického stavu s přídomkem Edler von Starck. Vedení firmy ale tehdy již opouštěl a jeho místo zaujal syn Johann Anton.

V otcových stopách

Nový šéf pokračoval v rozvoji podniku. Za jeho působení společnost „Joh. Dav. Starck“ mohutně expandovala, takže roku 1855 zaměstnávala již více než čtyři tisíce lidí. Na výstavě v Paříži 1867 získala velkou stříbrnou medaili za důlní produkty a ve Vídni 1873 ji dokonce reprezentoval samostatný pavilon.

Johann Anton Starck byl členem plzeňské Obchodní a živnostenské komory, českého zemského sněmu a v letech 1861 až 1867 i poslancem rakouské Říšské rady. Stejně jako otec pečoval o dělníky, pro které roku 1844 otevřel několik bratrských pokladen a roku 1876 také penzijní fond. Kromě toho založil tovární školy ve Vranovicích, Dolní Lipnici, Starém Sedle i Dolním Rychnově a podporoval stavbu německé reálky ve Stříbře.

Od Petschka k HDB

Johann Anton Starck zemřel roku 1883 bezdětný, firma se proto na základě jeho závěti změnila na akciovou společnost „Dolové a průmyslové závody, dříve Johann David Starck“. Nezávislost si ale udržela jen krátce. Všechny akcie totiž ještě do konce 19. století skoupil pražský bankéř Julius Petschek.

Dolové a průmyslové závody byly až do konce druhé světové války součástí jeho impéria a po znárodnění roku 1946 se staly základem Falknovských hnědouhelných dolů. Firma se později přejmenovala na Hnědouhelné doly a briketárny Sokolov (HDB) a spadalo pod ní šestnáct národních podniků. Poslední změna přišla roku 1994, kdy Fond národního majetku založil společnost Sokolovská uhelná. O deset let později byla zprivatizována.

JOHANN DAVID STARCK(1770 - 1841)

Narodil se 1. května 1770 v Kraslicích na Sokolovsku v rodině vinopalníka a tkalce. Zpočátku se také věnoval textilnímu podnikání a zaměstnával až 800 dělníků. Roku 1793 ale přešel na výrobu olea a postupně vybudoval chemické impérium s mnoha závody na Sokolovsku i severním Plzeňsku. Pro zaměstnance postavil několik dělnických kolonií a podporoval i budování dělnických družstev. Za zásluhy byl roku 1837 povýšen do šlechtického stavu s predikátem Edler von Starck. Zemřel 10. listopadu 1841.

Ne jako nemoudří

Od toho, kdo je v čele, se očekává, že bude svěřený celek moudře řídit. To znamená využívat situací, které umožňují jeho rozvoj, současně však i prozíravě reagovat na to, když tento celek ztrácí dech a dostává se do úzkých. K takovému počínání ukazuje už starozákonní kniha Kazatel, která mluví o čase sázet a čase trhat, o čase bořit a čase budovat. Je-li prostě v kotli dostatek páry, mohou se připojovat další vagóny. Když v něm tlak klesá a není čím přiložit, odpojují se. Pokud k tomu nedojde, celá souprava se zastaví. K „odpojování“ dochází v současné době pod vlivem hospodářské krize po celém světě. Nabídka určitého druhu zboží a služeb v něm totiž výrazně převýšila poptávku. Odpojování je nepopulárním počínáním. Vždycky totiž někoho bolestně zasáhne. Proto se mu snaží všichni vůdcové vyhnout. Nenaleznou-li k němu odvalu a pokoušejí-li se jet navzdory fyzikálním zákonům s plnou zátěží dál, mají sice delší dobu klid, konec je však o to horší. Firma jde do konkursu a na dlažbě s bolestivými modřinami skončí všichni. Každá firma má zájem, aby její závody prosperovaly. Když se některý z nich dostane do problémů, snaží se mu pomoci. Nikoli ovšem zavedením nějakého trvalého „penězotoku“. Na takto ekonomicky naivní projevy solidarity doplatil socialismus. Prosperující podniky v něm musely držet nad vodou ty neprospírající. Neměly proto dostatek prostředků na inovaci, přestávaly být konkurenceschopné a zvolna se také propadaly do neprosperity.

Užívá-li církev kostely, modlitebny, fary, zaměstnává-li faráře, platí v ní stejné ekonomické zákony jako v kterékoli firmě. Církev má zájem, aby její sbory prosperovaly. Dary, půjčky, různá zvýhodnění jsou standardními ekonomickými nástroji pomoci. Nemůže to však být trvalé řešení. Je-li nějaký sbor dlouhodobě hospodářsky nesamostatný, je třeba zjistit důvod jeho problémů a následným opatřením zjednat nápravu. Není-li náprava možná, musí si církev ujasnit, zda je pro ni daný sbor natolik strategicky důležitý, že ho bude podporovat v delším časovém horizontu, nebo potvrdí jeho bankrot.

V současné době „náboženské recese“ znesnadňuje Evangelické církvi moudré řízení svěřeného celku její presbyterně synodní zřízení. Platí to zejména o jejím středním stupni - seniorátu. Jeho vrcholný orgán (konvent) tvoří zástupci všech jeho sborů. Přinejmenším pro české konventy je typické, že v nich převažují zástupci sborů, jimž dělá hospodaření velké problémy. Souvisí to obvykle s nedostatečnou členskou základnou a nepříznivou věkovou strukturou. Delegáti z těchto míst si přejí své sbory uchovat. To je samo o sobě pozitivní. Problém je v tom, že nemají sílu zjednat v nich nápravu, a tak přijíždějí na konvent s cílem získat zde pro sebe alespoň co největší finanční úlevy. V Poděbradském seniorátu se jim loni podařilo prosadit návrh, v němž rozpětí v odvodu do ústředí (repartice) mezi sborem nejvíce a nejméně zpoplatněným činí 22 325 Kč. Klíčem k takovému

rozdělení se stalo pravidlo: „Čím jsi početně větší a čím více peněz jsi letos získal, tím více ti bude příští rok odňato.“ Těžko to sladit se závěrem, k němuž Ježíš dochází v podobnosti o hřivnách.

Ptát se na konventu po důvodech, proč je situace sborů tak odlišná, či se dokonce pokoušet přimět „neprospírající“ k nějakým změnám je tabu. Odváží-li se někdo zaměřit diskusi tímto směrem, dočká se i osobních urážek. Průchozí jsou pouze návrhy, které sbory dělí na „chudé“ a „bohaté“ a ty „bohaté“ zavazují platit účty těch „chudých“. Skladba delegátů konventů způsobuje, že tento orgán není za stávající situace schopen senioráty moudře řídit. A tak souprava, táhnoucí stále víc prázdných vagónů, zpomaluje. Model, který odebírá hřivny služebníků „dobrým a věrným“ a dává je těm „neužitečným“, totiž platí s různou mírou progresivity i v jiných seniorátech. Ale vynucená solidarita není požehnaná. Vedle toho, že vytváří napětí, likviduje solidaritu spontánní. Není divu. Kdo dostane příkazem platit něčí účty, ten nemá chuť hradit za něj dobrovolně ještě další výlohy. Milost si pro sebe nelze odhlasovat. Tu lze pouze s vděčností přijímat. Vynucenými prostředky se sice díra na čas zalepí, ale problém se tím neřeší a krize se prohlubuje. Pavel nás v epistoletě Efezským nabádá, abychom si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří. Moudrá je při správě církve zásada, že stejným právům odpovídají stejné povinnosti. Nemohu využívat jedno

Ne jako nemoudří

Dokončení ze str. 2

a odmítat druhé. Tento princip je ostatně zakotven i v Církevním zřízení. Podle něj je každý sbor odpovědný za své hospodaření. To vyvolává otázku, zda konventy nejednají v rozporu s řády církve, když sborům stanovují povinné odvody v různé výši. Pokud sbor své povinnosti neplní a prostředky mu chybí, musí se uskrovnit a současně se snažit začít dělat věci jinak, lépe. Tato snaha je pak zásadně důležitá i při rozhodování o tom, kam má církev

směřovat svou pomoc. Pokud si nepočíná jako nemoudrá, ale jako moudrá, není to do sboru, v němž má ten, který je v čele, nejvíce kamarádů, ani tam, odkud padají nejtvrděší slova, ani tam, odkud se ozývá nejzoufalejší nářek. Je to tam, kde je patrné největší nasazení. Zásada moudrého řízení zůstává za všech okolností stejná: Podporovat, co má vůli k životu, a nechat důstojně do-
dýchat, co uléhá do hrobu.

Emanuel Vejnár

K článku br. Vejnara v ET-KJ č. 5

1. Církev není firma, byť se starala o budovy či vyplácela své zaměstnance. Církev je společenství věřících bratří a sester, za řádu otrokářského, feudálního či kapitalistického. Jejím neodmyslitelným znakem je víra a láska, schopnost i ochota „nést jedni břemena druhých a tak plnit zákon Kristův.“ Víím, že dnes rádi vykládáme tuto výzvu hlavně na duchovní záležitosti, nicméně ty hmotné vyloučit nemůžeme, ba nesmíme – viz dále.

2. Už ve Starém zákoně nacházíme řadu příkazů a ustanovení, jak se společenství lidu Božího má starat o své chudé členy. (Sbírání kladů, hroznů, zvláště pak léto milostivé. Obzvláště nepříjemné pro všechny ekonomy bylo nařízení, půjčovat třeba i jeden den před létem milostivým, třebaže to znamenalo, že půjčka bude zahrnuta mezi odpouštěné dluhy – Dt 15,9-10). Ostatně s tím dobře souzní i slova Kristova u L 6,34-35 – půjčovat tam, kde se nemůžeme nadát oplátky. Inu, jak říkal br. farář Jan Pokorný: Boží ekonomie je jiná než naše.

Mohli bychom jít dál, přes žalmy, přísloví, proroky, kde jsou jasně uvedeny atributy, které má společenství lidu Izraele mít.

Ale pojďme do Nového zákona. Jan Křtitel – dva pláště, jak dobře to známe! Kdo je má, dej tomu, který nemá žádný. Budeš sice mít méně, ale zato se bude mít čím zahřát i druhý.

Z Kristových výroků lze uvést kromě Kázání na hoře aspoň Mt 25,31nn – podobenství o posledním soudu.

Skutky apoštolské: Měli všechny věci společné, bohatí prodávali své statky ve prospěch chudých atd. Však to známe. A konečně je tu sbírka bohatějších sborů z pohanů pro chudý sbor Jeruzalémský.

Připojit můžeme i epištolu Jakubovu.

3. Podobenství o hřivnách na řešenou situaci také „nesedí“. Třetí služebník byl od počátku lenoch a usnadnil si práci i odpovědnost. Možná jsou i takoví stáři či staršovstva, ale snad jich není mnoho a jejich ovečky tím spíše trpí, ne by byly vinny – a měli být trestány zrušením jejich sboru.

Tady jsme u kořene věci samé. Mnohé sbory se zmenšily natolik, že pomoc potřebují. V důsledku stárnutí členů, odchodu mladých do měst nebo i za hranice. Ekonomická situace, větší nezaměstnanost v jejich regionu, to vše je k tomu nutí. Zůstávají nám staří bratří a sestry, kteří byli po celý život zvyklí chodit neděli co neděli na bohoslužby, mnohdy i na biblické hodiny. Bylo to jejich potěšením, a mnozí pro svůj sbor něco udělali, pokud byli schopni.

Co bude s těmito stařečky a stařenkami? Mají někam dojíždět? Jak při naší dopravní situaci, v níž byly mnohé nedělní spoje zrušeny? A když jízdné je nehorázně drahé – pro informaci: u nás (v Myslibořicích) stojí jedna cesta zděli 16 km 27 Kč).

Anebo se budou muset smířit s jedinými bohoslužbami za měsíc? Mnozí z nich už nevidí tak dobře, aby si mohli v Písmu sami číst. O pastoraci by se asi dalo jen těžko mluvit.

Možná vám to přijde přehnané, ale mně se přitom připomněla slova Pána Ježíše: Kdokoli by pohoršil jednoho z bratří mých nejmenších...

4. Nelobuji za svůj sbor, ten je na tom – i díky obětavosti členů – posud dobře. Svě příbuzné mám v Brně a v Praze, ani za ně se nemusím přimlouvat. Právě naopak.

Neměly by bohaté sbory zkorigovat své hospodaření? Ledacos zbytečné-

ho si odepřít? Vzpomínám na naše „večírky“ v Blahoslavově domě v Brně, v padesátých letech. Každý dostal na tácku 2 – slovy dvě – sušenky a hrníček čaje. Při skončení byla sbírka. A vůbec nám to nevadilo. Srovnejme to s opulentními trachtacemi při každé sebemenší příležitosti. Místo přejídání a plýtvání by se mohly ušetřené peníze dát na fond pomoci slabším.

(Už sice slyším, že to by bylo zanedbatelné – ale ona každá koruna je počátek a každá suma může někde pomoci.)

A týká se to i povšechného sboru. Dodnes si nemohu bez hořkosti vzpomenout na sumy, vydané loni na oslavy vzniku ČCE. Bylo by se to jistě dalo udělat mnohem komorněji a možná by to bylo i opravdovější. (Na veřejnost jsme stejně dojem neudělali).

A ještě. Je opravdu nutné, aby v Praze bylo 20 sborů – nepočítám Ochranovský a Německojazyčný -?. Součet všech členů podle letošního Kalendáře činí 8.866. Tedy průměrně 400 členů na sbor. Vzdálenosti mezi nimi nejsou většinou nijak enormní.

5. Někdy mi připadá, že máme několik – a možná dost – boháčů, kteří „hodují skvostně“ a Lazarů ležících u dveří by se nejradyji zbavili. Možná je v nás málo víry a proto i málo lásky a odvahy. Možná i nás – církev – doba převálcovala, že uvažujeme jako „firma“ a ne jako lid zvláštní. Zvítězí ekonomické hledisko anebo mezioborový ekumenismus? Nemohu než ještě jednou připomnět: Jedni druhých břemena neste a tak plňte zákon Kristův.

6. Možná by nám prospělo, kdybychom trochu nahlédli do svých církevních dějin.

Hana Najbrtová
Myslibořice

MAPA NEBO POPIS CESTY?

Několik myšlenek o přístupu k prorockému slovu.

Tím se nám potvrzuje prorocké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozbrěskne den a jitřenka vám nevzejde v srdci. (2. Petrova 1,19)

Naše nohy stojí – díky Bohu! – na širokém základu tradic. Naši duchovní otcové brali vážně to, co Mojžíš uložil Izraelcům: „A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům...“ (5 M 6, 6-7) Předali tak dalším generacím mnoho cenných tradic, myšlenkových schémat i své pochopení různých témat.

Odkazem reformace je zkoumání tradic ve světle Písma. Leckteré příklady proroctví z minulosti samy sebe zpochybňují. Tato proroctví nedokázala uchránit většinu věřících německých křesťanů před nacistickým podvodem. Myšlenky, které vážení bibličtí učitelé vyslovili před třiceti nebo čtyřiceti lety, jsou dnes zahalené trapným mlčením. Lhostejnost, netečnost a odpor, se kterými se v současnosti setkáváme při diskuzi nad prorockými texty Bible, jsou ovocem horlivých spekulací předcházejících generací.

Svět, ve kterém žijeme, je temný. Musíme se v něm orientovat. Máme-li nést trvalé ovoce, potřebujeme prorocké slovo. Pro Kristovu církev dneška je charakteristické mlčení nebo zmatená řeč, což jsou příznaky problémů v komunikaci mezi námi a Bohem. Potřebujeme pravé, Duchem Svatým inspirované proroctví, které nám nejen řekne, co se chystá, ale které také ukáže, jak a kde živý Bůh právě jedná. Potřebujeme jasné vedení, chceme-li dnes zaujmout stanovisko, za které se zítra nebudeme muset stydět:

Toho si buďte především vědomi, že žádné proroctví v Písmu nevzniká z vlastního pochopení skutečnosti. Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha. (2. Petrova 1,20—21)

S Písmem nelze smlouvat. Jako Boží slovo je a Zůstává bezvýhradně spolehlivé. Co by však mělo být zkoumáno, je způsob, jakým nakládáme s tím, co lidé inspirovaní Duchem Svatým napsali a vyslovili. Musíme se naučit vnímat brýle, kterými každý z nás Bibli čte. Naše zacházení s Písmem se stane nebezpečným, pokud lidskému výkladu přiřadíme stejnou váhu jako původnímu Božímu slovu – nebo půjdeme-li dokonce tak daleko, že toto dvojí zaměníme. Může se pak stát, že mladí lidé, kteří zcela legitimně pokládají kritické otázky k tomu, čemu jsou vyučováni, ztratí pevnou důvěru ve slovo živého Boha, ačkoliv se trhliny objevily jen v lidmi vytvořeném systému a ne ve slovu samotném.

Ne, toto není úvod do „jediné správné“, nové, přesvědčivé metody, jak porozumět Božímu slovu. Byla by to troufalost. To, co bych rád viděl, je dialog v církvích a společenstvích, která Boží slovo berou vážně.

Dialog, ve kterém je možné – pod autoritou Ducha Svatého – vyslovit jakoukoli myšlenku a kriticky a zároveň v lásce ji zkoumat.

Dovolte mi uvést příklad: Představte si, že pořádáme seminář s názvem „Správná cesta“. Máme 12 workshopů, které pracují nezávisle na sobě.

Každá skupina dostane seznam instrukcí, jako: „Jeďte po dálnici A7, dokud nevyjedete z Jeruzaléma. Pak odbočte na Ninive. Jeďte rovně, dokud po pár kilometrech neuvidíte napravo benzínku. Pak se držte směrem na Babylon. Po několika kilometrech uvidíte na levé straně les, napravo otevřenou krajinu. Až uvidíte vpravo dva velké stromy, přijedete na křižovatku. Zatočte vpravo...“

Našich dvanáct skupin má za úkol nakreslit podle těchto instrukcí co nejpřesnější mapu. Nechybí zde odborníci: každá skupina má vlastního kartografa. Instrukce byly původně napsány čínsky, ale v každé skupině je také odborník na čínštinu. Každý ví, kde dálnice A7 začíná a kterým směrem leží Jeruzalém. Nikdo ale nezná krajinu ani geografickou dispozici, se kterou pracují. Nikdo nezná vzdálenosti mezi jednotlivými orientačními body. Jediné, co je jasné, je cíl, ke kterému se všichni chtějí dostat.

Instrukce jsou naprosto spolehlivé. Na tom se všichni účastníci shodnou. Proto se ve skupinách brzo rozpoutá bouřlivá diskuze. Všichni berou velice vážně přesné znění instrukcí do nejmenšího detailu. V jedné skupině vypukne spor o to, jaká benzínka se má objevit za odbočkou na Betlém. Další se hádají o to, jaké stromy mají očekávat před onou křižovatkou.

Když se denní seminář chýlí ke konci, máme nejen dvanáct různých mapových podkladů, ale každá z celé palety různých „benzínových denominací“ je pevně přesvědčena o tom, že jejich a jen jejich konkrétní postup rafinace ropy dostane cestovatele bezpečně k cíli.

Každé z nespočetných náboženských bratrstev a společenství ví přesně, kdy a jaké plody mají ony očekávané stromy nést. Časem možná někteří svá zjištění poopraví, což je ale v jejich přesvědčení spíše utvrdí, než by je to zpochybnilo. Mlčící většina účastníků semináře bude otrávena neurčitým dojmem, že se někde stala velká chyba, aniž by byli schopni přesně říci kde. Každý účastník se najednou stal nějak „osvícenějším“ – ale ani jediný nedosáhl zamýšleného cíle.

Tolik příklad. Nezneužíváme náhodou prorocké slovo Bible k tomu, abychom se podle něj snažili kreslit mapy, místo abychom jej vzali jako itinerář, který nás má dovést k cíli?

„Na’ase ve nišma,“ odpověděl lid Izraele na čtení knihy Smlouvy na Sinaji. „Vše co, Hospodin mluvil, budeme činit a poslouchat.“ (2 Mojžíšova 24,7) Bylo to krátké, srozumitelné a snadno zapamatovatelné.

Z dnešního pohledu se biblická posloupnost zdá, když nic jiného, naprosto nelogická. Nejdřív bychom měli činit, pak poslouchat?

Copak není pravda, že jsme byli vždycky vyučováni nejdříve Písmo číst, pokud možno v původních jazycích nebo v doslovném překladu? Pak podstoupit zoufalé úsilí pochopit původní význam textu a co by mohl znamenat pro nás, a zda se nás to vůbec týká? A když si nakonec myslíme, že jsme pochopili, co Písmo říká dnes nám, není od toho ještě velmi daleko k tomu, abychom ho skutečně uposlechli? – Protože, víte, už nejsme „pod Zákonem“... Máme-li být poctiví, musíme si přiznat, že jednáme v přímém rozporu s „na’ase ve nišma“.

Moje starost je, abych Bibli jen nečetl a poté nevykládal pod kritickým pohledem mých moderních humanistických hodnot a pak si ji nepřizpůsoboval tak, aby zapadla do mé moderní životní filozofie. Chci Bibli číst tak, jak sama chce být čtena. Bůh není povinen

odpovídat na mé otázky – já jsem povinen odpovědět na Jeho otázky! Co tedy můžeme udělat pro to, abychom rozuměli Bibli biblicky?

Hospodin řekl Abramovi: „Odejdi z domu svého otce... do země, kterou ti ukážu.“ (1 M 12,1). Z biblického textu nevyplývá, že by Abram jen tušil, o jaké zemi Bůh mluví. O deset kapitol a padesát let později je to podobné: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!“ (1 M 22,2)

Teprve za chůze, cestou poslušnosti, může Aram pochopit více. Kdyby byl takto nepostupoval, ale jen o své cestě sprádal teoretické, teologické úvahy, pravděpodobně by byl nikdy nezjistil, jakou zemi mu Bůh chce dát a jak se jmenuje hora, na níž jeho potomci jednou vybudují ústřední bod své duchovní kultury. Poslušnost je klíčem k hlubšímu porozumění.

Abraham je pro nás otcem víry (Římanům 4), skvělým příkladem toho, jaký má náš vztah s Bohem vypadat. Chceme-li vědět, jak s námi Bůh chce jednat, musíme se dívat na Abrahama, nikoli na své touhy, nápady a tradice. A v žádném případě se nesmíme nechat ovlivnit duchem doby, který nám vnucuje vlastní představy o tom, jak má vypadat vztah. To nejhorší, co se nám může přihodit, je myslet si, že je všechno jasné, protože takto to bylo vždy... a vztahu s naším nebeským Otcem pak nevěnujeme ani myšlenku.

Tradiční způsob přístupu k proroctví můžeme najít v Písmu: „Ještě čtyřicet dnů a Ninive bude vyvráceno!“ (Jonáš 3,4) Úkolem proroka Jonáše nebylo kázat zvěst o pokání. K jeho poselství nebyla připojena žádná podmínka, „nebudete-li činit pokání, Ninive bude vyvráceno,“ a ani tu nebyla žádná výzva k obrácení. Jonášova zvěst byla prostá předpověď. A prorok dělá totéž, co bychom udělali dnes my, kdybychom měli v Písmu podobně jasnou předpověď pro naši dobu: posadil se na svah v bezpečné vzdálenosti od asyrského hlavního města a čekal, až Bůh naplní své slovo.

Ale Bůh zřejmě vůbec neměl v úmyslu stát si za slovem a doslova ho uplatnit. Proto na konci knihy Jonáš nacházíme proroka pod uschlým skočcem. Na Boha je rozhořčen, přímo zuří: „Lépe abych umřel, než abych žil!“ (Jonáš 4,8) vystihuje jeho momentální náladu.

Abych byl upřímný, kdybych byl na Jonášově místě a ty, milý čtenáři, jsi slyšel mou zvěst tak jasně, jak ji dnes můžeme číst v knize Jonáš, byl bych také našťvaný. Jonáš dobře znal měřítko, která dal Mojžíš lidu Izraele pro rozlišování mezi pravým a falešným proroctvím: „Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovázlivě je mluvil ten prorok sám“ (5 M 18,22). Tím, že změnil své rozhodnutí, udělal Bůh z Jonáše lživého proroka, nebo ne?

Není náhodou Jonášovo i naše pochopení proroctví v rozporu s podstatou Božího slova?

Abraham byl z jiného těsta než Jonáš i mnoho těch, kdo jej dnes napodobují. Kdyby Bůh přišel ke mně a řekl, „musím teď zničit Sodomu a Gomoru“, určitě bych mu neodporoval. Možná bych zamumlal: „Staň se Tvá vůle!“ (Morální stav lidí, žijících u moře – tehdy ještě ne Mrtvého – nepřipouštěl diskuze. Ale nazvat to „hříchem“, to dnes není „politicky korektní“.) Možná bych dodal: „A můžu se dívat, až to budeš dělat?“ Koneckonců, jsem novinář a musím být připraven podávat o všem zprávy z první ruky...

Abraham takový nebyl. Začal s Bohem vyjednávat. Je zajímavé, že Starý zákon, jindy tak skoupý na slova, popisuje tuto scénu v 18. kapitole Genesis od 16. verše velmi podrobně. Bůh si řekl: „Mám Abrahamovi zamlčet, co hodlám učinit?“ Abraham z toho mohl mít škodolibou radost, opřít se v křesle, a říkat si, „Bůh mi svěřuje věci, o kterých nikdo jiný neví!“ Ale nedělá to. Zápasí s Bohem – a jsou vykladači Písma, kteří říkají, že Otec víry udělal jedinou chybu: neměl se při smlouvání s Bohem zastavit u desítky. Mohl tak Sodomu a Gomoru zachránit.

Podobný přístup k prorockému slovu nacházíme téměř o patnáct set let později u proroka Daniele. Daniel četl u Jeremjáše (25,12 a 29,10), že se má jeho lid po sedmdesáti letech babylonského zajetí navrátit do své země. (Daniel 9). Nespokojil se ale jen s tímto poznáním a s čekáním, až se Boží slovo naplní. Přetavil své prorocké rozpoznání do modliteb a modlil se způsobem, na který jsme my křesťané, zdá se, zcela zapomněli.

Daniel se modlil: „Zhřešili jsme a provinili se, jednali jsme svévolně, bouřili se a uchýlili od tvých příkázání a soudů...“ (Daniel 9,5). Nikde v Písmu nenacházíme důkaz, že by Daniel hřešil nebo jednal špatně, svévolně, nebo se bouřil. Naopak – pokud v dějinách existoval člověk plný spravedlnosti a nezkažený, byl to Daniel! Plně se však ztotožňuje se zlými činy vyvoleného národa.

Nedávno jsem v rozhovoru při jedné příležitosti zmínil, že „my“ jsme odpovědní za holocaust a musíme s tímto dějinným břemenem žít.

Nepodílel jsem se aktivně na holocaustu ani jsem s ním osobně neměl nic společného. Dokonce jsem v té době ani nebyl naživu. Ale nepochybně patřím k německému národu. Jsem Němec. Německá křesťanka, která to slyšela, mi odsekla: „Vy jste to neudělal – to byli Němci, kteří nevěděli nic o Bohu!“

Vraťme se do současnosti a k aktuálnímu příkladu. Znepokojuje mě „náš“ německý papež, který v květnu 2006 dokázal pronést v Osvětimi projev, aniž by za příčinu toho všeho označil nenávisť k Židům – a nyní, v květnu 2009, se ukázal v izraelském památníku holocaustu Jad Va-šem bez nejmenší stopy lítosti nebo pokání. Místo toho pronesl akademický proslov plný vypilovaných teologických formulací. Přesvědčování, že ta správná slova nebo slova, která Židé chtěli slyšet řekl potom (nebo dříve při jiných příležitostech), není relevantní. Jde o postoj srdce.

Slova jsou pouze příznaky.

Jak odlišný byl přístup proroka Jeremjáše ohledně prorockého poznání – především pokud šlo o vinu jeho vlastního lidu! Když Bůh mluví o neodvratně se blížícím soudu, Jeremjáš se vrhá přímo do Boží náruče.

Třikrát mu Bůh zakazuje přimlouvat se za Izrael (Jeremjáš 7,16; 11,14; 14,11), než houževnatého proroka skutečně odmítne: „I kdyby se přede mne postavil Mojžíš a Samuel, nepřiklonil bych se k tomuto lidu. Pošli jej ode mne pryč, ať odejde!“ (Jeremjáš 15,1) Je shodou okolností, že se směl právě Jeremjáš a nikdo jiný stát prorokem spásy Izraele? A nebo byly jeho přimluyví důvodem, že mu Bůh mohl svěřit více?

A co náš výklad prorockého slova, naše reakce na to, co Bůh říká do naší doby, co naše povaha, jak přemýšlíme a mluvíme, po čem toužíme a za co se modlíme? Odráží to všechno Duchem Svatým inspirovaný vliv Toho, který „nemá zalíbení ve smrti svévolníka“ (Ezechiel 18,23)?

Ortodoxní rabín, se kterým jsem mluvil o správném přístupu k prorockému slovu, mi před časem řekl něco ve smyslu, že „Boží hrozby soudem by nás měly vést k pokání. Jsou závislé na našem jednání, jsou spojené s podmínkami. Naproti tomu Boží poselství ‚dobré zprávy‘ je bezpodmínečné“ – protože si nezasloužíme nic, vůbec nic. Všechno, celý balík – je milost!

Je možné, že nás křesťany proroctví o soudu tak často zaskočí proto, že jsme zapomněli, jak k němu správně přistupovat? Pokud dobře rozumím Ježíšovým slovům, povolal nás, abychom ho následovali, ne abychom věci obcházeli, protože je známe předem. To ovšem také prakticky znamená, že nám svěruje pouze to poznání, které potřebujeme právě teď, k tomu, abychom mohli učinit správné kroky nebo k tomu, aby vedl naše jednání tak, že se napříště v rozhodujících situacích zachováme správně.

Po svém vzkříšení se Ježíš zjevil učedníkům u Galilejského jezera.

Musel ještě něco vyřídit s apoštolem Petrem. Dal mu předtím vlastně

zslíbení: „...ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.“ (Matouš 16,18) Tato „skála“ se pak velmi rychle přizpůsobila duchu doby. Petr se zaklínal a přísahal: „Neznám toho člověka, o němž mluvíte.“ (Marek 14,71) Třikrát se teď vzkříšený Pán ptá svého učedníka: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ (Jan 21,15nn) Pokládá Petrovi konkrétní a osobní otázku, očekává přímou odpověď a dává mu výhradní a nepředatelné osobní pověření.

Poté, co Petr vstřel tento poněkud trapný rozhovor s Pánem, pokládá otázku, typickou pro křesťanské odborníky na proroctví: „A co bude s tímto?“ – a ukazuje na Pánova oblíbeného učedníka Jana. I my často chceme vědět tolik o druhých – objektivně, z bezpečné vzdálenosti a bez jakékoli skutečné souvislosti s cestou, po které Ježíš chce vést nás. Ježíšova odpověď na zvědavé otázky zní: „Co je ti po tom?“ (Jan 21,22). Nezaslouží si náhodou mnoho našich prorockých otázek stejnou odpověď?

Jedna myšlenka na závěr: Přirovnávám-li Písmo k popisu cesty k určitému cíli, nijak ho tím nesnižuji. Nikdo by si neměl myslet, „pokud je Bible ‚jenom‘ soupis instrukcí, nemusím se zase tak snažit jí rozumět.“ Právě naopak: chci-li v rozhodný okamžik na cestě správně zareagovat, je velmi důležité znát instrukce přesně – ne-li dokonce nazpaměť.

OBĚŽNÍK Č. 4 /2009

Milí bratři, milé sestry!

Srdečně Vás všechny zdravíme z kanceláře Výkonného výboru BJB v Praze s přáním hojnosti Božího pokoje a požehnání! Nastává čas prázdnin a dovolených, a tak Vám všem rovněž ze srdce přejeme nejen zasloužený odpočinek, ale také načerpání nových sil, a to nejen tělesných, ale právě tak i duchovních pro nové období práce a služby! Pán Bůh necht' Vás ochraňuje také na všech cestách a vůbec ode všeho zlého! Připojujeme několik informací a velice prosíme, abyste jim věnovali náležitou pozornost.

1. Všem, kteří přijímají státní příspěvek na svoji mzdu, posíláme ve 3 vyhotoveních **nový platový výměr (podklad) k 1. červnu 2009 dle nařízení vlády ze dne 4. května 2009 – Sb. 132/2009**. Velice Vás prosíme, abyste jej zkontrolovali, v případě souhlasu

podepsali a jedno vyhotovení odeslali neprodleně zpět do kanceláře VV BJB v Praze. Jedno podepsané vyhotovení předejte své mzdové účetní, jedno si ponechte ve své osobní složce. Očekáváme podepsaný výměr nejpozději do 5 pracovních dnů. Věříme, že budete ukázněně respektovat tento požadavek a neohrozíte tak výplatu mzdy za červen 2009. Děkujeme za pochopení.

2. Sešlo se nám **více požadavků na státní příspěvek na mzdy v roce 2010**, počínaje 1. lednem 2010. Je nám velice líto, že musíme všem sdělit, že jednak samotným ministerstvem kultury, ale následně i v rámci Ekumenické rady církví **jsme byli informováni o „stop stavech“**, a to i v důsledku současné finanční krize. Z toho důvodu není možno vyhovět vašim požadavkům. Přesto budeme ještě po mzdové inventuře za 3. čtvrtletí 2009, kterou odevzdáváme k 15. říjnu 2009, hledat možnost případně vyhovět alespoň někomu z Vás. Ihned bychom vám to oznámili, aby dotyční ještě stihli zákonnou dvouměsíční výpovědní lhůtu do konce kalendářního roku 2009 a mohli již od 1. ledna 2010 nastoupit.
3. Předpokládáme, že ve všech sborech jste byli informováni **o sborníku, který vydal Odbor sester Bratrské jednoty baptistů ke svému 40. výročí svého ustavení – své obnovené práce**. Sborník obsahuje velké množství kvalitních fotografií zachycujících život a službu našich sester, a to jak v České tak i Slovenské republice. V současnosti je již rozebrána více než polovina nákladu. Neradi bychom byli kritizováni za to, že jsme o vydání této publikace nedali včas vědět na všechny sbory. **Pokud tedy máte zájem, zašlete svoji objednávku co nejdříve do kanceláře VV BJB v Praze. Publikace stojí Kč 55,- (je za režijní cenu).**
4. **Mužský pěvecký sbor BEFG (Baptist Union of Germany) z Německa nám nabízí svoji službu v roce 2010 v období od konce května do začátku července 2010.** Jedná se asi o 30 bratří, kteří nežádají ubytování a vůbec nechtějí, aby místním sborům vznikaly nějaké další náklady. Jsou ochotni mít i dva koncerty na jednom místě. Zpívají většinou německy, nějakou píseň i česky. Vedení a slovo nechávají plně na místním kazateli. Jedná se tedy o evangelizační příležitost. **V případě zájmu se prosím ozvěte do kanceláře VV BJB obratem, nejpozději pak do 25. června 2009. Děkujeme.**
5. Ve dnech 19.-21.května proběhl velmi požehnaný kurz kazatelů Bratrské jednoty baptistů ve středisku WOL v Černé Hoře. Hlavním tématem, o kterém jsme hovořili, byla **otázka ordinace kazatelů v naší BJB**. Společně jsem se dohodli na tom, že Vám zašleme do sborů následující výzvu:

Při kurzu kazatelů jsme se mimo jiné zaměstnávali i předmětem „ordinace kazatelů“. V první části jsme slyšeli velice podrobný a kvalitní referát, který nám přiblížil biblické pozadí tohoto aktu se seznámením se s praxí nejrůznějších denominací. Druhý referát měl na zřeteli praxi v naší Jednotě s nejrůznějšími aspekty podněcujícími diskusi. Základní pohled na ordinaci byl již dříve formulován v Příručce pro sborové služby a nověji přijat Bratrskou jednotou baptistů v Řádu ordinované služby.

Živá diskuse ukázala, že některé sbory naší Jednoty nepovažují za důležité, aby byl jejich kazatel ordinován, případně si neuvědomují, že se ordinace koná na základě jejich iniciativy. Rádi bychom povzbudili sbory, které nemají ordinované kazatele dle Řádu ordinované služby k tomu, aby zvážily, zda je čas,

aby jejich kazatel vstoupil do ordinačního procesu. Dále aby všechny sbory přemýšlely o tématu ordinace kazatelů, respektive Řádu ordinované služby.

Milí bratři, milé sestry! Ještě jednou děkujeme za pozornost věnovanou tomuto oběžníku. Pán Bůh Vám všem bohatě žehnej! S bratrským pozdravem Jan Titěra

Usnesení SD BJB v Litoměřicích dne 25.4.2009

1. SD nepřijal návrh br. Mosese (Sokolov) nezabývat se výroční zprávou Diakonie BJB za rok 2008, protože nebyla dodána včas se sjezdovými materiály.
2. SD provedl kontrolu usnesení SD BJB 2008 v Brně
 - Ad. 2) jednání Smírčí komise: Sbor Praha 6 Šárka Valley - jsou ochotni uhradit dluhy, nejsou ochotni zaplatit Helioprint, stejnou částku dají na misijní fond; Vsetín – se ještě nevyjádřil, do prázdnin se vyjádří
3. SD vzal na vědomí zprávu předsedy.
4. SD vzal na vědomí zprávu tajemníka.
5. SD vzal na vědomí zprávu odborů (sester, mládeže, výchovného odboru).
6. SD schválil volbu předsedy odboru mládeže, br. Jana Jackaniče ml.
7. SD nevezal na vědomí zprávu Diakonie BJB, protože nebyly naplněny řády a pravidla BJB. SD ukládá Diakonii doplnit zprávu o revizní zprávu.
8. SD vzal na vědomí zprávy komisí (komise pro novelizaci dokumentů, vzdělávání, komise duchovní služby).
9. SD nevezal na vědomí zprávu teologické komise, protože nebyly naplněny řády a pravidla BJB; ukládá komisi předložit písemnou zprávu do příštího SD.
10. SD vzal na vědomí zprávu VOŠ SaT Dorkas.
11. SD schválil revizní zprávu.
12. SD zvolil revizní komisi ve složení: Petr Moses, Pavel Stehlík, Petr Mertin.
13. SD neschválil zprávu o hospodaření a rozhodl, že účetní BJB doplní výkaz zisku a ztrát na straně výdajů o nevykázané mzdy vyplácené Výkonným výborem a na straně výnosů o dotace na tyto mzdy.
14. SD schválil návrh VV BJB zrušit usnesení č. 16 Sjezdu delegátů ze dne 28.4.2007 v Praze. Současně se rozhodl každoročně podporovat sbor neslyšících ve stejné výši jako činí jeho příspěvek do řádného hospodaření. Nebude to však z misijního fondu, ale bude to zahrnuto do položky „poskytnuté příspěvky“ v rámci každoročního rozpočtu.
15. SD ukládá VV BJB, aby přílohou zprávy o hospodaření byl seznam sborů, počtu osob a jejich funkcí pobírajících dotaci na mzdy od MK.
16. SD schválil rozpočet VV BJB s tím, že bude doplněn do konce června o nezahrnuté mzdy vyplácené Výkonným výborem a dotace na mzdy.
17. SD vzal na vědomí rezignaci tajemníka a předsedy.
18. SD rozhodl o odvolání zbývajících členů VV a vypsání nových voleb celého VV.
19. SD pověřil celý VV BJB, aby setrval ve funkci do mimořádného volebního SD.

20. SD schválil nominační komisi pro mimořádné volby ve složení Jiří Boháček, Petr Coufal, Ladislav Moses, Kristoslav Smilek, Vratislav Rýzler, náhradníci: Petr Stehlík, Karel Hýsek, Jan Mrázek.
21. SD prodloužil mandát doplněné nominační komise do nových voleb VV BJB.
22. SD vyzývá sbory, aby do 31.5. zasílaly návrhy na kandidáty do kanceláře VV BJB, nominační komise předloží sborům kandidátku do 31.7. s tím, že mimořádný SD bude 3.10. v Ostravě.
23. SD schválil návrh olomouckého sboru, aby součástí Volebního řádu BJB byl požadavek, aby součástí kandidátky pro volby do VV bylo zaslání profilů kandidátů. V nich by kandidáti vyjádřili své představy, plány či vize pro službu v daném funkčním období.
24. SD schválil návrh VV týkající se další podpory misijní práce v Arménii v rámci EBF (viz návrh VV BJB).
25. SD schválil návrh VV na výši příspěvků do řádného hospodaření na rok 2009 ve stejné výši jako v roce minulém, tedy 690,- Kč na člena, přičemž z toho 110,- Kč je určeno opět na fondy.

Drazí bratři a sestry, opět Vás všechny zdravím z Českých Budějovic.

Víme, že někteří z Vás se opět chystáte na **Dny Petra Chelčického** k nám do Českých Budějovic. I když je tato akce v celoročním plánu akcí BJB, letos **se** tyto Dny **neuskuteční**. Když to bude možné, pozveme Vás opět příští rok. Několik informací od nás. Sbor si zvolil kazatele br. Jaroslava Hružu a ten přichází do ČB od září letošního roku. Bude se stěhovat s rodinou do sborového domu. Nyní jsme začali s některými opravami a dostavbou především naší provizorní modliteny. Musíme některé části zateplit, děláme nové vytápění celého objektu, novou kuchyňku pro sbor, upravujeme místnost pro děti a.d. Je to pro náš malý sbor poměrně veliká akce, ale s pomocí Boží jsme se do ní pustili. Až budeme znát termín uvedení do služby (instalace) nového kazatele, určí Vám podáme zprávu. Jistě i to bude příležitost nás navštívit v ČB. Budeme se na Vás těšit. Srdečně Vás všechny zdravím z Jižních čech. Za sbor BJB v Českých Budějovicích Vladislav Donát

Poznámka: Tento dopis není psaný z důvodu žádosti o finanční pomoc. Pokud by jste se, ale chtěli spolu s námi podílet na dokončování a úpravách některých věcí našeho sboru, budeme vděční.

Povodňová výzva všem sborům Bratrské jednoty baptistů v ČR

Drazí bratři a sestry v Pánu Ježíši Kristu, srdečně Vás zdravím z kanceláře VV.

Včera, ve čtvrtek 2.7.2009 se sešla Krizová komise BJB, aby jednala a rozhodla o pomoci postiženým povodněmi v naší zemi. Bylo rozhodnuto o okamžitém uvolnění finanční pomoci naší postižené rodině v Suchdole n/O. Dále bylo rozhodnuto o uvolnění finanční částky minimálně 300 000 Kč z Krizového fondu k okamžitému použití pro postižené. Máme na Vás dvě prosby. První, aby jste komisi poskytli informace o potřebné pomoci lidem z Vašich sborů a nebo z Vašeho blízkého okolí. (Nejde samozřejmě o pomoc jenom lidem z našich sborů.) Tak může být tato pomoc adresná.

Druhá prosba a výzva je k uspořádání mimořádné sbírky na pomoc postiženým povodněmi.

Vybrané prostředky můžete adresovat přímo těm, o jejichž potřebách máte informace. Pokud tyto informace nemáte, můžete vybrané prostředky poslat na Krizový fond BJB. Tyto budou potom použity dle informací ze sborů a nebo potřebným dle zjištění Krizové komise.

Děkujeme za Vaši ochotu spolupracovat na pomoci našim bližním. Budeme vděčni za každou informaci a každou pomoc. Za Krizovou komisi BJB, Vladislav Donát

Poznámka:

Setkání Krizové komise BJB – 2. 7. 2009 v 18.00 – 20.30

zástupci VV: Vladislav Donát, Milan Svoboda, Vladimír Hejl

zástupci RK: Pavel Stehlík, Petr Moses, Petr Mertin

Zástupci FHR: omluveni

přizvaný: Jan Jackanič ml.

Své dary můžete jako jednotlivci nebo sbory zasílat na účet BJB vedený u České spořitelny číslo **63112309/0800**, variabilní symbol krizového fondu je **911857**. Pro identifikaci použijte specifický symbol. V případě, že máte zájem o zaslání potvrzené o darech (pro daňové přiznání jednotlivců nebo firem), kontaktujte, prosím, emailem kancelář VV BJB na adrese czechbaptist@iol.cz a domluvte se na způsobu zaslání potvrzení a identifikace platby. Všechny dary poskytnuté na tento účel jsou dle zákona daňově uznatelnými položkami. O využití zasláných prostředků budeme průběžně informovat. Zde najdete fotografie z míst v okolí Suchdola nad Odrou, kam směřujeme nyní směřujeme naši pomoc. krizová komise BJB

PLÁN AKCÍ NA ROK 2008

9.-12. července	100 let čsl. baptistické konvence	Philippi, USA
18.-25. července	ecamp - Tetřeví boudy	Cheb
24.-26. července	400 let baptistického hnutí	Amsterdam
24.-26. července	Kornelius Novak - Try and Play	Teplá
30.7.-2. srpna	Kornelius Novak - motorkáři	Teplá
1. srpna	exulant - setkání reemigrantů	Trpisty
22.8.-20. září	30 dní modliteb za svět islámu	
18.-20. září	Dny Petra Chelčického	Č. Budějovice
3. října	Mimořádný sjezd delegátů - volby VV	Ostrava
18. října	Konference výchovného odboru	Pelhřimov
28. října – 1.listopadu	Konference odboru mládeže	Šumperk - Vikýřovice

11.07.09

NA VŠECHNY AKCE SRDEČNĚ ZVEME

Sbor Bratrské jednoty baptistů, Libušina 4, 350 02 CHEB

tel.: 354 431 692 – kancelář sboru

david.slam@centrum.cz , 737 678 166 – kazatel sboru Mgr. David SLÁMA

www.cheb.baptistcz.org , cheb@baptistcz.org

Určeno pro vnitřní potřebu. 18.07.09